NURHAK'TAN KIZILDERE'YE **12 MART** 2. Bölüm EYLEMCİLERİ ANLATIYOR

12 Mart öncesi gençlik mücadelesi ve saptırma çabaları

KIŞKIRTMALAR BAŞIBOZUK GRUPLARA DAYANARAK YAYGINLAŞTIRILIYORDU

8. Sayfada

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 18 NİSAN 1980 10 LİRA

AP milletvekilinin eşi katil komandoya sahte kimlik sağladı

- AP Çorum Milletvekili Topçubaşı'nın eşinin kimlik sağladığı Mustafa Kaymaz cezaevi firarisi
- Kaymaz, Cezaevinden kaçtıktan sonra, Çorum'da bir mobilyacıyı öldürmüştü

ANKARA (ÖZEL)
ADALET Partisi Çorum Milletvekili Aslan Topçubaşı'nın eşi Melek Topçubaşı'nın cezaevi kaçağı bir komandoya sahte kimlik sağladığı ortaya çıktı.

Sekiz yıla hükümlü iken Sivas Cezaevinden kaçan Mustafa Kaymaz adlı komandonun firar olayından sonra doktor olan Melek Topçubaşı'ndan Can Baysal adına düzenlenmiş sahte bir kimlik aldığı belirlendi. Elde ettiği sahte kimlikle dolaşan Mustafa Kaymaz bir ay önce Çorum'da mobilyacılık yapan Cemal Kepçeli'yi öldürdü.

Olay Mustafa Kaymaz'ın kardeşi Hüseyin Kaymaz'ın Çorum Emniyet Müdürlüğü tarafından gözaltına alınmasıyla ortaya çıktı. Hüseyin Kay-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Devrimci-Yol esnaftan haraç toplanmasına karşı çıktı

- Dağıttıkları bildiride Dev-Yol zorla dükkan kapattırma eylemini de eleştirdi.

İSTANBUL (ÖZEL)
DEVRİMCİ-YOL, (Dev-Yol), bir süre önce özellikle İstanbul'da "Zamlara ve zulme karşı direniş" adı altında esnafa zorla kepenk kapattırma ve halktan zorla para toplama eylemlerine karşı çıktı.

Bazı semtlerde, okullarda, ve esnafların bulunduğu bazı bölgelerde "Bütün esnafın dikkatine! Hiç kimseye haraç vermeyin" diye başlayan Dev-Yol imzalı bir bildiri dağıtıldı. Bildiride, esnafın halkın bir parçası ve devrimcilerin dostu olduğu vurgulandıktan sonra şöyle devam ediliyor: "Hiç bir zaman devrimcilerin yapmayacağı, esnafa yönelmiş bazı davranışlar, devrimciler yapıyormuş gibi gösteriliyor."

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Bakanlık memurları komandolar tarafından ölümle tehdit ediliyor

Adalet Partisi Milli Eğitim Bakanlığını ve okulları MHP'ye terk etti

- Malatya ve Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğüne atanan MHP yanlıları okullarda kargaşalığı körüklüyor.
- Kayseri Valisi MHP yanlısı yöneticileri şikayete gelen bir öğretmene "Ne dediklerini anlamadın mı? İstifa et diyorlar" dedi.

HABER MERKEZİ
DEMİREL hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra özellikle Milli Eğitim Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı okulların MHP'li komandoların saldırı üssü haline geldiği belirlendi. Önce Bakanlık içinde üslenen ve çalışanlarla iş takip etmeye gelen yurttaşlara sataşan, kargaşalık çıkartan komandolar, giderek bütün okullara yayılarak, okullarda hakim olmaya ve eğitim özgürlüğünü engellemeye çalışıyorlar. Okullarda idari kademelere getirilen MHP yanlısı yöneticiler, hem öğretmen-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

İçişleri Bakanlığı bütün memur, öğretmen ve öğrencileri fişleyecek

ANKARA (ÖZEL)
İÇİŞLERİ Bakanlığı, bakanlıklarda, çeşitli devlet dairelerinde yerel yönetimlerde çalışan tüm personel ve öğretmenler ile öğrencilerden üç resimle birlikte adreslerini bildirmelerini istedi. Bu resimler ve adreslerle hazırlanacak olan dosyaların üç nüsha olarak düzenleneceği bildirildi.

İçişleri Bakanlığının bu uygulamayı "olaylara karışanları teşhis" için yaptığı belirtildi. İçişleri Bakanlığı konuya ilişkin bir genelgeyi bütün valiliklere gönderdi.

Yetişen komşular çocukları alevlerin arasından kurtardı

KORHAN ATAY

FENER Sancak yokuşundaki üç katlı kagir evden dumanlar çıkmaya başlamıştı. İçeride anneleri çarşıya giden iki çocuk birşeyden habersiz oynuyorlardı. Dumanı gören komşular yetişerek, çocukları alevler içinde kalan evden çıkardılar.

Ahşap binaların çoğunlukta olduğu semtte, doğabilecek bir faciayı, zamanında yetişen itfaiye önledi. Ev yanmıştı ama mahalle kurtulmuştu.

Yanıp giden evlerine ve eşyalarına gözyaşı döken anneyi, yangından kurtarılan küçük teselli etmeye çalışıyordu.

Bu otomobil 6 milyon lira

Oto galerilerinde sıfır kilometre otomobillerin fiyatı 10 milyon liraya kadar yükseliyor

İSTANBUL (ÖZEL)
DEVALÜASYOnun yolaçtığı fiyat artışlarından sonra artık oto galerilerinde yabancı marka 76 model bir otomobil 6 milyon liraya satılıyor. Galerilerde 10 milyon liraya satılan otomobiller bile bulunuyor.

Yabancı marka araba fiyatlarının süratle artmasında, devalüasyonun yanı sıra yurda yabancı marka araba girişinin yasaklanmasının da etkisi olduğu belirtiliyor.

Araba fiyatlarının yükselmesi ve benzin fiyatlarının artması otomobil satışlarında düşüş meydana getirmesine rağmen, 900 bin liraya satılan yerli otomobiller karşısında yabancı marka arabalar 10 milyon liraya bile alıcı bulabiliyor.

Şişli'de Galeri Göksel'in sahibiyle yaptığımız

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Gaziantep'te soyguncular önce bir polisi, sonra da kendi arkadaşlarını öldürdüler

HABER MERKEZİ
GAZİANTEP'te bir kuyumcu dükkanını soymak isteyen kişiler önce bir polisi, daha sonra da kaçarken yaralanan arkadaşlarını öldürdüler.

Gaziantep eski Samanpazarı semtindeki bir kuyumcu dükkanını soymak isteyen kişiler kendilerine engel olmak isteyen Ali Doğan adlı polis memurunu öldürdüler.

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Sıkıyönetim iki ay daha uzatılıyor

ANKARA (ÖZEL)
MİLLİ Güvenlik Kurulunun Çankaya'da Cumhurbaşkan Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in başkanlığında yaptığı toplantıda sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması tavsiye edildi. Bakanlar Kurulunun onayıyla Başbakanlık tezkeresi olarak TBMM'de görüşülecek olan sıkıyönetimin uzatılması konusunda AP ve MHP'nin olumlu oy kullanacakları belli oldu.

Bu arada CHP içinde "sol kanat" olarak bilinen grubun sıkıyönetime ret oyu verilmesi için çaba harcadığı ve bu konuda grup toplantısından bağlayıcı bir karar çıkartmak için uğraştığı bildirildi.

TRT'de MHP demeçlerine ayrılan süre arttı

ANKARA (ÖZEL)
TRT haber saatlerinde MHP yöneticilerinin açıklamalarına ayrılan sürelerin giderek arttığı dikkati çekiyor. Yönetime geldikleri sırada habercilik konusunda dikkatli bir çizgi izleyeceklerini ve bu arada haber değeri olmayan siyasi parti açıklamalarına haber bültenlerinde daha az yer vereceklerini açıklayan TRT yöneticileri haberlerin niteliklerinde önemli bir değişiklik yapamadıkları gibi, bültenlerde MHP kaynaklı haberlere giderek daha fazla yer ayırmaya başladılar.

13 Nisan günü televizyonun 20.00 haberlerinde MHP'li grup başkan vekilleri Faruk Demirtola ile İhsan Kabadayı'nın Cumhurbaşkanlığı konusundaki demeçleri dokuzuncu sırada verilirken, parti genel başkanı olmasına rağmen Erbakan'ın aynı konudaki demeci onaltıncı sırada, CHP Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas'ın açıklaması ondördüncü, AP Genel Başkan Yardımcısı

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

BAŞYAZI

Cumhurbaşkanı seçimi

Doğu Perinçek

CUMHURBAŞKANLIĞI seçim turları sürüp gidiyor. Gazeteler açık açık yazıyorlar: Bunlar harcanacak adaylar için yapılan turlar. Asıl adaylar sonra çıkacakmış. Gerçekten de kimi adaylar "harcanıyorlar". Ama harcanan yalnız bu adaylar mı?

Cumhuriyet tarihimizde hiç bir zaman bu kadar çok Cumhurbaşkanı adayı olmamıştı. Parlamento üyeleri içinden nerdeyse ellisinin gönlünde Cumhurbaşkanlığı yatıyor. Ülkemizdeki adam bolluğuna hiç kimse sevinemiyor. Çünkü tek tek isimlere bakan herkes adam kıtlığını içtenlikle kabul ediyor.

Sayın adaylardan hangisinin geçmişinde ülkeye yapılmış büyük bir hizmet, büyük bir başarı veya büyük bir iş vardır? Devlet Başkanı

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Batur ve Bilgiç'in seçilemeyeceği anlaşıldı

Turlar "adaylı nafile turlar" haline geldi

ANKARA (ÖZEL)
AP'nin adayı Sadettin Bilgiç ve CHP'nin adayı Muhsin Batur'un oylanması sürerken, iki adayın da yeterli oyu sağlayarak seçilemeyecekleri anlaşıldı.

Bu yüzden parlamenterler, devam etmekte olan oylamaları "adaylı nafile turlar" olarak nitelendiriyorlar.

Sonuç alınamayacağı belli olduğundan her gün yapılan oylamaların ilkinde yeterli sayıda parlamenter oy kullanmasına rağmen, ikinci turda parlamenterlerin çoğu Meclis çalışmalarına katılmıyor ve bu yüzden

(Devamı Sa. 6 Sü.9)

MİSK Tariş'e sızmaya çalışıyor

AP, 67 MHP'li fedaiyi Tariş'e yerleştirdi

Hüsnü Ovacık

TARİŞ'e AP kanalıyla 67 MHP'li fedai yerleştirildi.

Her hükümet değişikliğinde partizanca atama ve tensikatlarla kadroları tepeden tırnağa değişen Tariş'de şimdi AP hükmünü sürdürüyor. Geçen şubat ayında meydana gelen olaylardan sonra çeşitli işletmelerden 1000'den fazla işçi çıkartıldı. Olayların bastırılmasından sonra da bir yandan işçi fazlalığından şikayet edilirken, bir yandan da AP teşkilatından kart getiren torpilli kişiler işe alınmaya başlandı. İşe alınanların çoğunluğunu, işçileri baskı altında tutmak için görevlendirilen MHP'liler oluşturuyor. Bunlara bekçi ve odacı kadrosu veriliyor.

Tariş'e adam yerleştir-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Diyarbakır oyunlarını sergileyecek olan İTÜ ekibi.

İTÜ Spor Kulübü Başkanı Eralp Serper:

«Halk oyunları şenliği, öğrenciler arasında birliği güçlendirecek»

Yazısı 6. sayfada

Saldırıya uğrayan Vatikan Büyükelçimiz omuzundan yaralandı

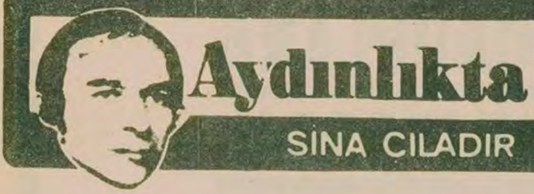
VATİKAN (AA)
TÜRKİYE'nin Vatikan Büyükelçisi Vecdi Türel ve koruma polisi, Roma'da silahlı dört kişinin saldırısına uğrayarak yaralandılar. Omuzundan yaralanan Büyükelçi Türel'in yarasının hafif olduğu, ancak koruma polisinin durumunun ciddi olduğu bildirildi.

İtalyan polisi, dört saldırganın büyükelçinin Lovanio Caddesindeki evinin yakınında beklediklerini, otomobil yolu dönerken ateş ettikten sonra yürüyerek olay yerinden uzaklaştıklarını söyledi.

Büyükelçi Türel ve yaralı polis memurunun Roma'da Policlinico Hastanesinde tedavi altına alındıkları öğrenildi.

Saldırıdan sonra AFP ajansının Roma'daki bürosuna telefon eden bir kişi, olayın "Ermeni Soykırımı Örgütü" tarafından düzenlendiğini söyledi.

Saldırı üzerine bir açıklama yapan Vatikan'ın Ankara Temsilcisi Salvatore Asta, "Büyükelçi Türel'e yapılan saldırı korkunç bir olaydır. Bu tür olaylar hiç bir zaman tasvip edilemez. Derhal Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'i arayarak, üzüntülerimi bildireceğim" dedi.

Nasıl bir Cumhurbaşkanı?..

Bu satırların yayınlandığı sırada yeni Cumhurbaşkanımız belki de seçilmiş olacak. Bir anlamda ben, bu yazıyı yazmakta hayli gecikmiş sayılırım. Şimdi bazı okurlarım, bıyık altından tepkiler çoğaltacaklardır ola ki:

–Eee, daha önce yazıp sayın parlamenterlerimize akıl mı verecektin yoksa?

–Sayın parlamenterlerimize akıl... Yok canım, ne haddime! Benim dedemem, Ahmet'i ya da Mehmet'i seçin üzerine değil ki! Ben, Cumhuriyetimize başkan seçmenin genel ölçüleri üzerinde duracağım sadece. Yani yazım ne eskiyor ve ne de akıldane pozlarındayım!

Herhalde farkında olacaksınız: Cumhurbaşkanlığı seçiminde kendisini "ilgili" gören çokları, hayli ilginç ölçülerle çıktılar ortaya. Sözgelimi bir grup "ilgili" (siyasetçi, yazar, çizer, vb) "Cumhurbaşkanının vasıfları"nı kendi açılarından şöyle göze batırdılar:

–Yaşı yetmişe varmamış olmalı.. En az iki dil bilmeli... Umumi kültür şart! Dengeli ve de oturaklı olmalı (ne demekse?)... Eşi, iyi giyinen, güzel ve tahsilli biri olmalı..

Kimileri de soruna daha "değişik" açıdan yaklaştılar:

–Sivri yanları bulunmamalı... Öyle biri olmalı ki, Parlamentodaki bütün partili ve partisiz grupları cezbedebilsin... Sonra, geçmişi temiz olmalı (ne demekse?)..

Bir başka kesim:

–Protokol kaideleri ile umumi görgü kurallarına yabancı olmamalı... Partilerüstü olmalı... Belirgin fiziki kusurları ve sürekli hastalığı bulunmamalı... Ağırbaşlı, kendi halinde olmalı.. Abdestini-namazını ihmal etmemeli...

–Sen bana nasıl bir Cumhurbaşkanı seçilsin diye sormadın ki, dedi. Ben senin tanımına paha biçtim!.. Hem bu soruyu halktan birine niçin gidip sormuyorsun, sözgelimi bir emekçiye?

Haklıydı. Gittim, zaman zaman pabuçlarımı pençelettiğim yaşlı kunduracıya sordum:

–Nasıl bir Cumhurbaşkanı seçilmeli sence, usta?

Usta:

– Namuslu biri, dedi. Sapına kadar vatansever... Halkın içinden gelmiş biri... Kafası geniş biri...

Bir, "ilgili" kimselerden kotardığım Cumhurbaşkanı tanımına daldı gözlerim; bir, kundura emekçisinin tanımını düşündüm...

Ben size birşey söyleyeyim mi: Anayasaya göre yetkisi ne olursa olsun, Cumhurbaşkanını halka seçtirmeli...

Toparlayacak olursak, bu önerilerden şöyle bir "tip" ya da "Cumhurbaşkanı" ortaya çıktıydı.

–Yaşı yetmişe varmamış, belirgin fiziki kusurları ve sürekli hastalığı (ya da hastalıkları) bulunmayan, en az iki dil bilir, "umumi kültürü geniş", protokol kaidelerine ve "umumi görgü kurallarına" yabancı olmayan, partilerüstü, dengeli ve de oturaklı, geçmişi temiz, sivri yanları bulunmayan, eşi güzel, iyi giyinen ve abdestinde-namazında biri...

Ben bu tanımı, böylece kotardıktan sonra, gittim, baba yanından Bektaşiliğe uzanan yaşlı bir dosta açtım. Bir süre düşündü, pos bıyıklarının altından kıs kıs güldü ve dedi ki:

–Uygundur! Lakin, iki günde bir suyunu ihmal etmeyeceksin, zira solar!..

Yaşlı dost, besbelli ki dalgasını geçiyordu benimle. Üsteledim.

KONU: TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANTISI VE «UYARI EYLEMİ»

"HÜKÜMETE ŞİMDİYE KADAR BİRÇOK KERE TALEPLERİMİZİ İLETTİK. ANCAK İLK DEFA KESİN BİR SÜRE KOYUYORUZ"

●●●

"KAMU KESİMİNDEKİ SÖZLEŞMELERDE ORTAK STRATEJİ ÇİZECEK VE ORTAK HAREKET EDECEĞİZ"

«BİZ SON DEFA OLARAK BİR SÜRE TANIMAYI UYGUN BULDUK»

YÖNETİM KURULU MAYIS SONUNDA TEKRAR TOPLANIP DURUMU DEĞERLENDİRECEK. GEREKİRSE EYLEMİN ZAMAN VE BİÇİMİNİ TAYİN EDECEK"

–Sayın Şide, Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada, "Sosyal muhtevalı yasalar mayıs ayı sonuna kadar çıkmazsa etkili bir eyleme geçilmesinin karar altına alındığı" belirtiliyor. Oysa Türk-İş şimdiye kadar birçok defa hükümete taleplerini bildirmiş ve süre tanımıştı. İcra Kurulları toplantısının eğilimi ise somut bir eylem kararı alınması yolundaydı. Bu durumda aynı taleplerin bir kere daha iletilip beklemeye devam edilmesi kararı kamuoyunda ve işçi çevrelerinde oldukça muğlak bir karar olarak nitelendi ve belli bir hoşnutsuzluk yarattı. Bu konuda siz ne diyorsunuz?

–Efendim, sizin de belirttiğiniz gibi, Türk-İş şimdiye kadar hükümete birçok kereler taleplerini iletti. Ancak dikkatinizi çekerim, şimdiye kadar hiç, belli bir süre koymadı.

Bu defa kesin süre koyuyoruz. Süre dolduğunda hiç bir icraat olmamışsa, genel bir eyleme geçeceğiz diyoruz. Bu defaki karar farklıdır ve çok daha ciddidir. Yönetim Kurulu toplantımızda bazı arkadaşlarımız nisan ayı içerisinde eylem koyalım dediler. Toplantıya iki parlamenter çağırdık. Meclislerin programını, takvimini sorduk. Bizim bu taleplerimizin bu ay içinde ele alınması fiilen mümkün mü dedik. Mümkün olmadığını belirttiler. Malum, Cumhurbaşkanlığı seçimi var. Parlamento kilitlenmiş durumda. Sosyal muhtevalı yasaların hemen ele alınması mümkün değil. Bu şartlarda taleplerimizi iletip süre tanımadan eyleme geçmek, kapalı bir dükkanın kapısına sipariş kağıdı bırakmak gibi bir şey olacaktı. Biz son defa olarak bir süre tanımayı uygun bulduk.

–Peki bir ay sonra taleplerinizin gerçekleşip gerçekleşmediğine nasıl karar vereceksiniz? Bildiğimiz kadarıyla, Türk-İş'in talep listesinde 45 kadar madde var. Bunların hangilerinin karşılanmasını eylem kararının kaldırılması için yeter sayacaksınız?

–Sizin de dediğiniz gibi, hükümete ilettiğimiz kırk küsur talebimiz var. Bunlardan bazıları uzun vadeli, bazıları orta vadeli ve kısa vadeli. Yönetim Kurulumuz toplantısında Türk-İş bünyesinde 11 kişilik bir komisyon oluşturulmasına karar verildi. Genel Başkanımız Denizcier başkanlığında kurulacak olan bu komisyon, bu taleplerimiz içinden bir ay içinde gerçekleştirilebilecek olanları tespit edecek. Bu konuda Başbakanla ve siyasi parti başkanları ile temas kurarak ve taleplerimizin hükümetçe ele alınıp alınmadığını, ne ölçüde ciddiyetle ele alındığını takiple görevli olacak.

Daha sonra Yönetim Kurulu tekrar toplanıp bir değerlendirme yapacak. Bu değerlendirme sonucunda iktidarın taleplerimizin karşılanması konusunda iyi niyetli bir çaba içinde olduğu tespit edilmediği takdirde yapılacak eylemin zamanı ve biçimi tayin edilerek uygulamaya geçilecek.

–Sayın Şide, açıklamanızda Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulundan ve bu Kurulun ücret artışlarını yüzde 56 ile sınırlama niyetinden hiç söz edilmemesi dikkatimizi çekti. Daha önce kamuoyuna yaptığınız açıklamalarda bu Kurulun oluşturulmasına karşı çıkacağınızı söylemiştiniz.

Oysa şimdi görüşme yapıyorsunuz. Bu görüşmeyi yapmak Kurulu tanımak anlamına gelmiyor mu? Bu, daha önce yaptığınız açıklamalarla çelişmiyor mu?

–Çelişmiyor. Şöyle ki, biz bu görüşmede hiç bir uyuşmazlığın pazarlığına girmiyoruz. Yanımızda hiç bir dosya vs. götürmüyoruz. Bu görüşmenin amacı sadece bilgi almaktır. Anlatsınlar, dinleyelim. Bu Kurul nedir, ne amaçla kurulmuştur. Yetkisi ve görevi nereye kadardır. Şu anda, ortada olan bir Başbakanlık genelgesinden başka bir bilgimiz yok. Bilgi almaya gidiyoruz. Verecekleri cevaplara göre biz de bir tutum alacağız.

Yüzde 56 meselesine gelince, şimdiye kadar bize ya da sendikalarımıza yüzde 56 diye bir rakam iletilmiş değildir. Böyle bir telkin iletildiği zaman cevabımızı veririz.

–Ancak TRT'deki açık oturumda siz de aynı rakamı vermiştiniz.

–Evet. Ancak bu oran, işçi ücretleri ile memur maaşları arasında yapılan karşılaştırmadan çıkan bir rakam. O yüzden ortada bu rakam dolaşıyor. Halen bize iletilmiş böyle bir rakam yok.

–Türk-İş İcra Kurulları toplantısında tartışılan bir mesele de, kamu kesiminde süren toplu iş sözleşmelerinin merkezileştirilmesi ve gerektiğinde ortak greve gidilmesi konusu olmuştu. Aynı konu Yönetim Kurulu toplantısında da ele alındı mı? Bu konuda alınan bir karar var mı?

–Evet Yönetim Kurulumuz bu konuyu önemle tartıştı. Şu anda devam eden sözleşmelerin birbirine yakın tarihte olanlarını gruplandıracağız. Bu görüşmelerin yürütülmesinde, ortak strateji, ortak hareket yolu benimsenecek.

–Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz, Sayın Şide.

Bir gün mutlaka!

Bir sabah gazeteye baktığınızda bir işkencecinin kanlı cesedini gördünüz...

Acaba üzülür müsünüz?

Yoksa "kimbilir kimlerin canını yakmıştır" diye düşünür müsünüz?

Öyle ya, o işkenceci kimbilir kimlere kanlı gözyaşları döktürmüştür?

Kimbilir kaç insan, onun acımasız ellerinden işkence görmüştür?

Dahası, kimbilir kaç kişi işkence sonucunda bedenen ya da ruhen sakat kalmıştır?

En acısı, bu yaptıkları işkencecinin yanına kâr kalmış, bir tek Allahın kulu çıkıp da ondan hesap sormamıştır.

"İşkencecilerden hesap soracağım" diye diye iktidara gelen Ecevit de kendi hükümeti döneminde işkencelere göz yummamış mıdır?

Şimdi de Demirel, işkence altında inleyenlerin feryatlarına kulaklarını tıkamamakta mıdır?

İşkencecilerin elebaşılarını en önemli görevlere atamamakta mıdır?

Ülkenin kentlerinin birer işkence-kent haline gelmesine seyirci kalmamakta mıdır?

Günümüzde sudan sebeplerle insanlar tutuklanmamakta mıdır?

Tutuklular derhal işkenceye yatırılmamakta mıdır

Hiç bir şeyden habersiz insanların ağzının içinde "gizli örgüt" aranmamakta mıdır?

İnsanlık-dışı bu işkencelere dayanamayan bazı insanlar, ameliyat masasında kalır gibi, işkence masasında kalmamakta mıdır?

Onların cansız vücutları en yakınlarından bile saklanıp, gizlice mezarı boylamamakta mıdır?

Bugün Kars'da, Kayseri'de, Urfa'da ve daha birçok yerde bunlar ve bunlara benzer şeyler olmamakta mıdır?

Peki bu olanlar karşısında Başbakan hiç bir şey yapmamakta mıdır?

Yapmaktadır, işkencecilerin hamisi bir valiyi hâlâ Kayseri'de tutmaktadır!

12 Mart döneminin bir işkencecisini Cumhurbaşkanı yapmaya kalkmaktadır!

Bir başka 12 Mart işkencecisine geçmişolsun telgrafı yollamaktadır!

Velhasıl, işkencecileri mükafatlandırmakta, sırtlarını sıvazlamaktadır.

Durum böyle olunca da, azılı işkenceciler, Başbakanın gözüne girebilmek için birbirleriyle adeta yarışmaktadır.

Belki Başbakan; gözüne batan ve mesleğinde aşama yapan işkencecilerin hepsini günün birinde milletvekili yapıp Meclise sokar...

Veya 67 ile vali yapar...

Böylelikle de, işkenceciler köşeyi dönmüş olurlar!

Ancak işkencecilerden de, onları himaye edenlerden de bu yaptıklarının hesabını halk bir gün mutlaka soracak...

Bakalım o zaman onları halkın elinden kim kurtaracak?

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Bulaşıcı hastalıkların nedenlerine ve korunma biçimlerine genel bakış

Bulaşıcı hastalıklar ülkemizde en yaygın hastalık grubunu teşkil etmektedir. Sağlık hizmetlerinin yeterince verilememesi, halkın sağlık kültürüne sahip olmayışı, sağlık denetim sisteminin aksak oluşu, çevre sağlık koşullarının bozukluğu, ekonomik sorunlar, fakirlik, bozuk kentleşme gibi nedenler bunda ana rolleri oynar.

Bulaşıcı hastalıkların nedenleri, nedenler arasındaki ilişkileri kısaca şöyle özetleyebiliriz:

Hastalık etkeni ve kaynakları

Hastalıklara yol açan etkenler, hastalık ajanı diye anılırlar ki, bulaşıcı hastalık ajanları çeşitli mikrop türleridir. Bakteri, virus vs. kaynak denince hastalığın yayılmasına neden olan merkezler akla gelir. Bunlar bizzat hasta insanlar olabildiği gibi, hastalık etkeninin taşıdığı halde hastalık belirtisi göstermeyen kişiler (bunlara hastalığı taşıyıcı ve saçıcı anlamına gelen portör adı verilir) olabilir; Sığır, at, kemirgen vs. gibi hayvanlar olabilir. Örneğin tenya türü barsak parazitleri sığırdan, şarbon hastalığı sığır, at, koyun gibi hayvanlardan insana bulaşır. Kaynak olarak bazı bitkiler de sorumludur. Pediculoides isimli bir böcek arpadan insana geçerek arpa uyuzuna yol açar.

Bulaşma yolları

Bulaşıcı bir hastalık etkenini sağlayan insanlarda hastalık yapabilmesi için bunun yerleşip ürediği kaynaktan kalkıp insana gelmesi gerekir. Bunlar bazı hayvanlarla taşınabildiği gibi, hastalık etkenini bulunduran idrar, dışkı- göz-burun-solunum yolu salgıları, yara sızıntıları, deri döküntüleri ile de başka kişilere geçebilirler. Bu, ya doğrudan bu maddelere temas eden insana geçmesi, ya da insanın konuşurken, aksırırken, ağız ve burundan çıkardığı küçük damlacıklarla etrafa yayılır. El ve parmaklara bulaşan hastalık etkenlerini insanın kendi bulaşan el ve parmakları ile kendi vücuduna getirmesi de sözkonusudur.

Bunların yanı sıra hastalık etkenlerini barındıran su, hava, besinler ve toprakla da bir başka kişiye geçer. Örneğin besin zehirlenmesi gıdalarla, kolera, tifo vs. kirli sularla bir kişiden diğerine bulaşır. Eşyalarla bulaşabilir, hamam böcekleri, fare, karasinek gibi hayvanlarla bulaşabilir.

Sağlamları bulaşıcı hastalıklardan korumak

Sağlamları bulaşıcı hastalıklardan korumak için ne yapmak gerektiği konusunun başında sağlık eğitimi gelir. Eğitilmemiş şahıslarla oluşan toplumlarda sağlık hizmetleri ne derece iyi olursa olsun, olumlu bir sonuca varılamaz. Halk kendi sağlığını bozabilecek tehlikeleri bilebilir, onlardan kaçar ve korunursa, kendi ve yaşadığı çevrenin sağlık koşullarına katkıda bulunursa devlet eliyle yapılacak girişimlerde bu ölçüde yararlı olabilir.

Çevre sağlığı koşullarının düzeltilmesi ile de hastalık kaynakları yok edilir. İlaçlama, kanalizasyon, çöplerin imhası, su temizliği, sağlık denetimi, insanların yaşam düzeyinin yükseltilmesi, zararlı hayvanların yok edilmesi gibi konular hep çevre sağlığının kapsamına girer. Çevre sağlığı birey-toplum-devlet üçlüsü ile çözülecek bir sorundur kanımızca.

Eğitim ve çevre sağlığı koşullarının yanı sıra, aşı, serum, ilaç gibi tıbbi önlemlerle hastalık ajanlarının vücuda girip, çoğalarak hastalığa yol açması engellendiği takdirde birey ve toplumu bulaşıcı hastalıklardan korunma yöntemleri genel çizgileriyle tamamlanmış olur.

Tüm bunlarla beraber, yaş, meslek, ruhi bozukluklar, yorgunluk, toplu halde ve sık olarak yaşama, savaş, göç, iklim gibi etkenlerin de hastalık oluşumunda tek tek veya beraberce önemli rolleri olduğunu da belirtmek isteriz.

SONUÇ

Başbakan Süleyman Demirel ve eski Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki'nin açıklamalarında 1960'lı yıllarda başlayan ve gelişen gençlik mücadeleleriyle Türkiye'de anarşinin başladığı şeklindeki görüşler üzerine açtığımız tartışmayı bugün sonuçlandırıyoruz. Demirel ve Küçüktiryaki'nin iddiaları karşısında o dönemde gençlik mücadelesine yönetici olarak katılan eski gençlik liderlerinin görüşlerini yayınladık. Cevaplarını yayınladığımız eski yöneticiler, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı, Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Dev-Genç, Sosyal-Demokrasi Dernekleri Federasyonu, İstanbul Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile çeşitli talebe cemiyetleri ile, CHP Gençlik Kollarında o yıllarda yöneticilik yapmışlardı. Soruşturmamıza cevap verenler o zamanki değişik eğilimli ve değişik öğrenci örgütlerine mensup olmalarına rağmen hemen bütün noktalarda ortak görüşlerde birleştiler. Bu görüşlerin ilk ortak yanı 1960'ların gençlik mücadelesinin "anarşi" olarak nitelenemeyeceğiydi.

Eski gençlik liderleri o zamanki mücadelelerini iddiaların aksine "anarşinin panzehiri" olarak nitelerken, gerçekten anarşi isteyenler de vardı diyorlardı. Ve o zamanın AP hükümetini suçluyorlardı. AP hükümetinin gençliğin haklı taleplerine karşı yürüttüğü baskı politikasını eleştirdiler. Hükümetin ajan-provokatörler kullanarak gençliğin mücadele çizgisini saptırmaya çalıştığını belirttiler. Hükümetin bu çabalarının daha sonraki yıllarda gençlik mücadelesinin çizgisinden sapmasında önemli bir rol oynadığını söylediler.

Anarşinin bütün toplumumuzu derinden etkilediği günümüzde, açtığımız tartışmanın ve bizzat o günleri yaşayanların değerlendirmelerinin anarşiyle mücadelede bütün topluma ve yöneticilere yararlı olacağına inanıyoruz. Tartışmanın bugünkü gençlik, hatta bazı yöneticiler tarafından bile bilinmeyen bir dönemin esas yönleriyle ortaya çıkarılmasına yararlı olduğu kanısındayız.

Eski gençlik liderleri, o sıradaki gençlik mücadelesinin özelliklerini sıralarken gerçekten bugün çok özlenen, hatta bazılarımıza rüya gibi gelecek ortak görüşler belirttiler. Buna göre:

1) Herşeyden önce o zamanki gençlik mücadeleleri demokratikti. Gençliğin içinde karşılıklı saygı ve sevgi ortamı vardı. Farklı fikirleri gençler bırakalım cinayeti, kavga bile çıkmadan tartışabiliyordu.

2) Gençlik bu özelliği ile aynı zamanda bütün toplumun demokratikleştirilmesine de hizmet ediyordu.

3) Bu demokratik ortam içinde ortaya çıkan hareketler kitlesel bir karakter taşıyordu. Çeşitli görüşlerden öğrenciler birarada ortak amaçlar için mücadele edebiliyordu. Bu konuda 1968 işgallerinde gerek Ankara'da, gerekse İstanbul'da verilen örnekler ilginçti. İşgal komitelerinde bazı fakültelerde AP'li gençler, CHP'li gençler de vardı.

4) Gençlik insancıl ve halktan yanaydı. Halkının sıkıntısını duyuyor, öğrenmeye çabalıyor, öğrendiklerini halka öğretmeye çalışıyordu.

5) Gençlik milli değerlerimize saygılıydı. Atatürk'e, milli bayrağımıza ve İstiklal Marşına karşı en ufak bir tecavüzü affedemiyordu.

6) Farklı fikirden gençler yan yana ve polis ve jandarmanın bulunmadığı okullarda güven içinde ders yapabiliyordu.

Çok değil, 10-12 yıl öncesinde eski gençlik liderlerinin çizdiği bu tablo o günleri yaşamayanlar için gerçekten kolay inanılacak bir manzara değil. Eski gençlik liderleri her şeyden önce bu özellikleri ortak olarak sıralayarak Demirel ve Küçüktiryaki'nin görüşlerini reddettiler

Eski gençlik liderleri anarşi iddiasını reddederkenileri sürdükleri bir diğer husus da bu hareketlerin amacıydı. Bu konudaki ortak görüşler şu noktalarda toplanıyordu:

1) O yıllardaki gençlik mücadesi toplumumuzun ekonomik ve sosyal yapısından kaynaklanıyordu.

2) Gençlik herşeyden önce yurtseverdi. Anti-emperyalistti. Gençlik, yüreğinde bağımsızlık ve yurdun esenliğini taşıyordu. Amacı daha çağdaş ve daha uygar bir toplum düzeniydi. Amerika ile ilişkilerde yurdumuzun bağımsızlığı konusunda hassasiyetle duruyordu

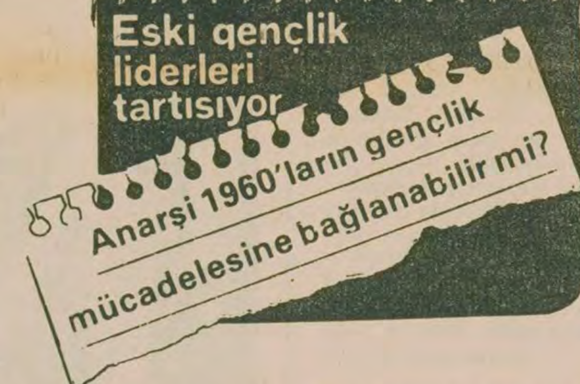
3) Gençlik, üniversitenin demokratikleştirilmesini istiyordu. Sanıldığının veya söylendiğinin aksine kolay sınıf geçmek değil, eğitim ve bilimin yurdumuzun ve halkın ihtiyaçlarına göre düzenlenmesini ve seviyesinin yükseltilmesini istiyordu. Haklı olarak kitap, yurt ve sosyal sorunlarının çözülmesini istiyordu.

4) Gençlik, emekçi halkın, üretici köylünün, işçinin yanındaydı. Onların hakettiklerini almalarını istiyordu.

Eski gençlik liderleri bu amaç ve özellikleriyle 1960'ların mücadelelerine "'anarşi''denemeyeceğini söylüyorlar.

1960'ların gençlik mücadelelerinin "dış kaynaklı" olması iddiasını ise bütün eski gençlik liderleri reddettiler. Şu soruyu soruyorlardı: "Milli petrol isteyen, madenlerimizde milli bir politika arzulayan, bağımlılığa karşı çıkan, montaj sanayisini eleştiren bir gençlik nasıl dış kaynaklar tarafından kışkırtılabilir". Bir yönetici ise "Öğrenci hareketleri doğru ve yanlışlarıyla Türkiyeli olma damgasını taşımıştır" diyordu.

Bugün hepsi sorumlu mevkilerde bulunan eski gençlik liderleri bu konuda da uyarıda bulundular: Yurtsever ve demokratik nitelikteki bu hareketleri bugün "anarşi"olarak gösteren tutumların Türkiye'de anarşiye hizmet edeceğiydi...

DÜZELTME VE ÖZÜR

"Eski Gençlik Liderleri Tartışıyor" başlıklı soruşturma dizimizde Sayın Cavit Savcı'nın açıklamalarında satır düşmesi nedeniyle yazının anlamını da bozan önemli bir hata olmuştur.

Yazıda "Kaldı ki, Türkiye'deki bazı sağ unsurların da yeraltı servetlerimize sahip çıkılması gerektiği konusunda samimiyetlerine inanılması olanaksız söz ve eylemlerine tanık olunmuştur" şeklindeki cümlede, "Samimiyetlerine inanılması olanaksız söz ve eylemler" satırları düşmüştür. Aşağıda yanlışlık olan paragrafı bir kere daha yayınlıyoruz. Sayın Cavit Savcı'dan ve okurlarımızdan özür dileriz.

"Şimdi geçmişin eylemlerine kısaca bir göz atalım;

"En başta milli servetlerimizin kurtarılması gelir. Özellikle petrol sorunu. Bu davaya gençlik tarafından ilk kez 1965 yılında sahip çıkılmış ve bunu sorun haline getirmenin başlangıç veya çıkış noktası olarak 1954 yılında Petrol Yasasının TBMM'den geçmesine karşı İ.İnönü'nün "Yakalarını bırakmam, biz bu memleketi sokakta bulmadık" biçimindeki sözleri ve saygın tavrı örnek alınmıştır. Bu gelişmelerin sonunda da CHP'nin 1965 Taksim mitinginde "Milli Petrol" sloganını okuduk. "Kaldı ki Türkiye'deki bazı sağ unsurların da yeraltı servetlerimize sahip çıkılması gerektiği konusunda samimiyetlerine inanılması olanaksız söz ve eylemlerine tanık olunmuştur."

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2						■			■	■	■	
3							■					
4		■			■							
5			■					■				
6										■	■	
7		■			■				■			
8				■					■			

SOLDAN SAĞA: 1) Geçtiğimiz günlerde katledilen Köroğlu derlemecisi ve yazarımızın soyadı. 2) Kanatlı bir hayvan - İlave 3) TERSİ bir Uzakdoğu sporu - TERSİ bilgin, ulu kişi. 4) Bir nota - TERSİ birkaç aygıtın biraraya getirilerek eklenmesinden oluşan takım. 5) Kırlarda yetişen küçük bitki-İçinde para veya değerli eşya saklanan kutu - TERSİ emir veren. 6) Grup, parça. 7) Bir nota - Ağacın kolları - Bir emir. 8) Berrak, sarih - Bir hayvan - Temiz, saf.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Eski bir Yunanlı tarihçi. 2) Dair - Türkiye'nin uluslararası simgesi. 3) TERSİ vücutta özel damarlar içinde dolaşan saydam ve sarı renkli sıvı - Üstün karşıtı. 4) Gelişme, ilerleme. 5) Eski bir medeniyet - TERSİ samaryumun simgesi. 6) Divan edebiyatında bir nazım şekli. 7) Bir harfin okunuşu - Yürüyerek. 8) TERSİ anasonla yapılan bir içki - Boğa güreşlerinde sevinç çığlığı. 9) Bir cins toprak. 10) Eski bir medeniyet - TERSİ beyaz. 11) Mikroskopta kullanılan ince uzun cam parçası - Namus. 12) İstanbul'un fethi sırasında surlara bayrak diken askerin lakabı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	U	L	T	A	N	S	A	N	C	A	R
2	■	T	A	O	■	E	■	V	A	R	T	O
3	H	A	N	G	A	R	L	A	R	■	A	L
4	A	K	A	N	■	T	A	R	K	A	N	■
5	R	■	K	İ	S	■	M	A	İ	L	■	İ
6	S	E	■	O	İ	Z	E	■	S	■	A	L
7	■	K	R	E	■	A	K	T	U	E	L	■
8	S	İ	E	R	■	S	■	A	S	L	A	N

ABD-İsrail görüşmesi sona erdi

Begin, yerleşim merkezleri kurmaktan vazgeçmeyeceklerini yineledi

■ **Filistinlilere özerklik verilmesi konusundaki görüşmeler derhal başlıyor**

■ **Mısır Cezayir'le ilişkisini kesti**

WASHİNGTON/ KAHİRE (AA)

ABD Başkanı Carter'la İsrail Başbakanı Begin arasındaki görüşmelerin sona ermesinden sonra yapılan açıklamada, Camp David Antlaşması uyarınca 26 Mayısta tamamlanması gereken Filistin'in geleceğine ilişkin görüşmelere derhal başlanacağı bildirildi.

İsrail ve Mısır arasında sürecek görüşmelere ABD'nin de taraf olarak katılacağını ifade eden Carter, Begin'le yaptığı görüşmeyi "yapıcı" olarak nitelendirdi.

Carter, bir hafta önce Mısır Devlet Başkanı Sedat'la yaptığı görüşmenin iki ülke arasındaki görüş ayrılıklarının belirlenmesi açısından da yararlı olduğunu söyledi.

Beyaz Saray'daki yemekte konuşan Begin ise ABD'nin hem "gerçek" hem de "gönülsüz" müttefikleri olduğunu ve İsrail'in ilk gruba girdiğini ileri sürdü. Begin, Şeria Nehrinin batı yakasında, Filistin Devletine dönüşebilecek bir koridor açılmasının bile İsrail açısından "ölümcül" tehlikeler taşıyacağını söyledi.

Begin ayrıca, İsrail'in işgal edilmiş topraklardaki yerleşme merkezleri siyasetini değiştirmeyi asla kabul etmeyeceğini de belirtti.

Bu arada Mısır ile İsrail arasında Filistinlilere özerklik verilmesi konusundaki görüşmelerin 26 Mayısa kadar 20 gün İsrail'de 20 gün Mısır'da olmak üzere her gün sürdürüleceği açıklandı.

MISIR-CEZAYİR İLİŞKİLERİ DE KESİLDİ

Mısır hükümeti halen Cezayir'de görevde bulunan işgüderini geri çağırdı ve Mısır'ın "Ret Cephesi" ülkeleriyle olan tüm ilişkisini kesmeyi kararlaştırdı.

Mısır daha önce de Suriye, Libya ve Güney Yemen'deki temsilciliklerini geri çekmişti.

MISIR'DAKİ YASADIŞI ÖRGÜT

Mısır'da sol eğilimli olduğu söylenen 30 kişi, Enver Sedat yönetimine karşı darbe girişiminde bulunmak ve yasadışı bir "Komünist Partisi" kurmakla suçlandı.

Aralarında 3 gazeteci ve 5 avukatın da bulunduğu sanıklar hakkında 15 ile 25 yıl hapis cezası istendi. Başsavcı, İngiltere, Fransa ve Batı Almanya'da yaşayan ve "Mısır Komünist Partisi" üyesi oldukları söylenen 24 kişinin daha tutuklanmasını istedi.

Marchais Arafat'la "sol" örgütlerle gerillalar arası ilişkiyi görüştü

■ FKÖ, "Kızıl Tugaylar"ı desteklemiyor

■ Lübnan'da çatışma: 10 ölü

BEYRUT (AFP/AA)

Beyrut'ta bulunan Fransız Komünist Partisi lideri George Marchais, Lübnan Devlet Başkanı İlyas Sarkis ile görüştükten sonra, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) lideri Yaser Arafat'la da görüştü. İki liderin, Batı Avrupa'daki "sol örgütler" ile gerilla hareketleri arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi yollarını tartıştıkları bildiriliyor.

Arafat görüşmeden sonra, Marchais ile temaslarından memnunluk duyduğunu ve ortak konuları ele aldıklarını söyledi.

Marchais ise, uluslararası durumundan dolayı Fransa'nın Ortadoğu bunalımına çözüm getirmede önemli bir rol oynayabileceğini vurguladı.

FKÖ–LİBYA AYRILIĞI GİDERİLDİ

Filistin Kurtuluş Örgütünün bir sözcüsü, "Ret Cephesi" zirvesinin FKÖ ile Libya arasındaki uyuşmazlığa son vermeyi başardığını ileri sürdü. Sözcü ayrıca, Suriye Devlet Başkanı Esat'ı, "Ret Cephesi"nin tüm tarafları arasında uzlaşma sağlamakta oynadığı "etkin ve kayda değer" rolden dolayı övdü.

FKÖ KIZIL TUGAYLARI DESTEKLEMİYOR

FKÖ'nün Roma Bürosunun yaptığı açıklamada, "FKÖ'nün Kızıl Tugaylara silah ve cephane sağladığı" yolundaki iddiaları yalanladı.

İtalyan gazetelerinde, Kızıl Tugaylar adlı tedhiş örgütü tarafından iki yıl önce kaçırılan Aldo Moro'nun öldürülmesinde kullanılan silahların, FKÖ tarafından verildiği yolunda haberler çıkmıştı.

LÜBNAN'DA ÇATIŞMALAR

Lübnanlı Şiilerle Irak Baas Partisi yanlıları arasında çıkan çatışmada 10 kişi öldü, birçok kişi de yaralandı.

İyi haber alan kaynaklardan edinilen bilgiye göre olaylar İran ve Irak arasındaki gerginlikten dolayı çıktı.

İngiltere'de hava manevraları yapılıyor

LONDRA (AFP/AA)

İngiltere'de İkinci Dünya Savaşından bu yana gerçekleştirilen en büyük hava manevraları, sekiz yabancı ülkenin hava kuvvetlerinin de işbirliği ile başladı.

"Elder Forest 80" adı verilen NATO hava manevraları iki gün sürecek ve "düşman" uçakları tarafından, İngiliz Kraliyet hava üslerine 800 saldırı gerçekleştirilecektir.

İngiltere'de son İşçi Partisi hükümeti döneminde savunmaya ait harcamaların büyük ölçüde kısıtlanmasından sonra, şimdiki hükümet güç bir dönemden geçiyor.

"Elder Forest 80" hava manevraları dolayısıyla İngiltere, "Hawk" uçaklarını havadan-havaya fırlatılan roketlerle donattı. İngiltere ve Federal Almanya'da üslenen Amerikan uçakları da, Belçika, Kanada, Federal Almanya, Hollanda, Norveç Danimarka ve Fransa'ya ait uçaklara karşı koymak üzere İngiliz hava kuvvetlerine destek oluyor.

Yamani: «Sovyetler Ortadoğuda varlığını güçlendirmek istiyor»

RİYAD (AA)

Suudi Arabistan Petrol Bakanı Ahmed Zeki Yamani, Sovyetler Birliği'nin Afganistan ve Afrika Boynuzunda giriştiği hareketin arkasında Ortadoğu'nun petrol bölgesinde varlığını güçlendirme emeli yattığını söyledi.

Cidde'deki Abdülaziz Üniversitesinde "Petrol ve uluslararası politikaya etkileri" üzerinde bir konferans veren Yamani, Sovyetler Birliği'nin Doğu Avrupa ülkelerine sattığı petrolün döviz gelirlerinin yüzde 40'ını karşıladığını ancak petrol üretiminin azaltılması nedeniyle yakında bunu da sağlayamayacağını belirtti.

Hint Okyanusundaki bir Amerikan uçak gemisi.

ABD'NIN YAPTIRIMLARI VE ASKERİ ABLUKASI KARŞISINDA

İran, savaş ekonomisi içinde yaşamaya hazırlanıyor

■ "Boston Globe" gazetesi, rehineler sorunu 11 Mayısa kadar çözülmezse, İran'ın denizden ablukaya alınacağını yazdı

■ Japonya İran'a ambargoyu görüşüyor

■ Abadan'da bomba patladı: 5 ölü

TAHRAN/WASHINGTON

ABD Başkanı Carter'ın, İran'a uygulanacak yeni siyasi ve ekonomik yaptırımları açıklayacağı bildirildi. Beyaz Saray yetkilileri Carter'ın İran'a gıda ve ilaç sevkiyatını durdurma yolunda bir karar alabileceğini açıkladılar.

Öte yandan Tahran'da yayınlanan "Kayhan" gazetesi Amerikan ekonomik boykotuna karşı İran'ın bir mücadele planı hazırladığını yazdı.

Gazetenin haberine göre plan, özellikle besin üretimi konusunda kendi kendine yeterli olmayı ve Libya, Cezayir, Pakistan ve Hindistan gibi ülkelerden hammmadde satın almayı öngörmektedir.

"Kayhan" gazetesine bir demeç veren Devrim Komitesi üyesi ve planlama ve bütçe ile görevli Devlet Bakanı İzzetüllah Sahabi, Birleşik Amerika'nın ekonomik yaptırımlarının açıklanmasından sonra, İran'ın savaş ekonomisi içinde yaşaması gerektiğini belirtti. Sahabi "Dağıtım ve tüketim çok sıkı kontrol edilecektir" dedi.

Sahabi ayrıca ekonomik boykotla mücadele ile görevli bir komisyonun kurulacağını söyledi. Komisyon Devlet Başkanının sorumluluğunda olacak ve ekonomi ve maliye, ticaret sanayi ve madencilik Savunma Bakanlıkları ile planlama ve bütçe kuruluşunun uzmanlarından oluşacaktır.

DENİZDEN ABLUKA

"Boston Globe" gazetesi ABD hükümetinin müttefik ülkelerle İran'a rehineler sorununu 11 Mayısa kadar çözülmediği takdirde İran'ın denizden ablukaya alınacağını bildirdiğini yazmaktadır.

Gazete, Washington'dan verdiği haberde Dışişleri Bakanı Vance'ın muhtemel misilleme tedbirlerini görüşmek için Batı Avrupa başkentlerini ziyareti düşündüğünü bildirdi.

İyi haber alan kaynaklar ablukanın İran'da kargaşayı artıracağını belirtirken, adının açıklanmasını istemeyen bir yetkili de hareketin tehlikeli olduğunu ancak bütün yolların denendiğini *belirtildi.* 'Homeyni ya rehineleri daha fazla tutmakla kendisine zarar geleceğine ikna edilir ya da düşer" dedi.

JAPON BÜYÜKELÇİLERİ AMBARGO KONUSUNU GÖRÜŞÜYOR

Japonya Dışişleri Bakan Yardımcısı Yasue Katori Paris'te Japonya'nın Paris, Bonn ve Londra Büyükelçileriyle ABD Başkanı Carter'ın İran'a karşı ticari ambargo uygulanması yolunda müttefiklerine yaptığı öneriyi görüştü.

Japonya'nın ABD ile ittifaka karşı petrole olan ihtiyacı arasında bocaladığını vurgulayan gözlemciler Japonya'nın karar almak için Avrupa Konseyi toplantısının sonuçlarını beklediğini öne sürüyorlar.

ABADAN'DA BOMBA PATLADI

İran'ın batısındaki petrol limanı Abadan'da bir sokakta patlayan bomba 5 kişinin ölümüne, 30 kişinin yaralanmasına yol açtı. Tahran Radyosu Abadan'daki bombalı saldırının kimler tarafından gerçekleştirildiğinin bilinmediğini ancak yaralılardan bazılarının durumlarının endişe verici olduğunu kaydetti.

Öte yandan Batı Azerbaycan'da hükümet kuvvetleriyle özerklik isteyen Azeriler arasında çıkan çatışmada 13 kişinin öldüğü haber verildi.

Bu arada İran Deniz Kuvvetlerinin Basra ve Umman Körfezi ile Hürmüz Boğazında başlattıkları deniz manevraları sona erdi.

Çin ve İtalyan Komünist Partileri arasında resmen ilişki kuruldu

■ ÇKP Genel Sekreteri: "Sovyetler Birliği Komünist Partisiyle ilişki kurmamız mümkün değildir"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Komünist Partisi (ÇKP) Merkez Komitesi Başkanı Hua Guofeng, İtalyan Komünist Partisi (İKP) Genel Sekreteri Enrico Berlinguer ve beraberindeki Merkez Komitesi heyetiyle görüşerek, onurlarına bir şölen verdi. Görüşmede iki parti arasındaki ilişkiler ve uluslararası sorunlar üzerinde durulduğu bildirildi. Çin Komünist Partisi ile İtalyan Komünist Partisi arasında böylece 1960'ların başından beri ilk kez resmi görüşme yapılmış oldu.

Pekin Radyosunun verdiği haberde İtalyan Heyeti onuruna verilen şölende konuşan Hua Guofeng'in "İtalyan Komünist Partisinin şanlı bir mücadele tarihine, geniş bir kitle temeline, zengin mücadele tecrübesine ve uluslararası alanda büyük bir etkiye sahip olduğunu ve İtalyan Partisinin uluslararası komünist harekette önemli bir yeri olduğunu" söylediği bildirildi.

HUA GUOFENG'İN KONUŞMASI

Hua Guofeng, "İki parti arasındaki ilişkiler bir süre için kesilmişti. Şimdi her iki tarafı da ilgilendiren sorunlar üzerinde kardeşçe görüşmeler yapıyor ve fikir alışverişinde bulunuyoruz. Gerek Parti Merkez Komitemiz gerekse bütün partili yoldaşlarımız iki parti arasındaki ilişkilerde meydana gelen bu yeni gelişmeyi olumlu karşılıyorlar" dedi.

BERLİNGUER'İN KONUŞMASI

Berlinguer de yaptığı konuşmada, "Bu ilişkiler, karşılıklı anlayış, bağımsızlık ve karşılıklı saygı, fikir ayrılıklarını açıkça ortaya koymak ve her alanda ortaklık ve işbirliğini arama ruhuna uygun olmalıdır" dedi. Berlinguer iki parti arasındaki ilişkilerin diğer hiç bir partiyi hedef almadığını söyledi.

Berlinguer uluslararası durumla ilgili olarak da şöyle konuştu:

"Bugün uluslararası alanda gerginlik ve barışı tehdit eden kaygı verici belirtiler ortaya çıkmıştır. Dünyanın bazı bölgelerinde açık ve potansiyel çatışmalar mevcuttur. Ülkeler arasındaki ilişkilerde silah gücüne, karşılıklı ekonomik siyasi ve askeri baskılara başvurma eğilimi gelişmektedir. Bu nedenle barış tehlike içindedir. Fakat barışı kurtaracak güçlerin mevcut olduğuna ve savaşın kaçınılmaz olmadığına inanıyoruz."

Bu arada ÇKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Hu Yaoban da Berlinguer ile birlikte Pekin'e gelen İtalyan gazetecilerle görüştü.

HU YAOBAN'IN KONUŞMASI

Hu Yaoban "ÇKP, bağımsız, egemen ve adaletten yana olan dünyadaki bütün işçi sınıfı partileriyle ilişkilerini geliştirip canlandırmayı çok istemektedir. Ancak komünist partisi kılığına büründüğü halde gerçekte diğer partilere baskı yapan, başka ülkelerin içişlerine müdahale eden hatta asker göndererek başka ülkelerin topraklarını işgal eden sözümona komünist partilere kesinlikle karşıdır. Bu gibi partilerle aramıza kesin çizgi çizmeli ve onlara karşı kesin bir mücadele vermeliyiz" dedi.

Hua Guofeng

Berlinguer

ÇKP ile İKP arasındaki mevcut fikir ayrılıklarına ilişkin soruları da cevaplandıran Hu Yaoban "Partilerimizin, geçmişteki küçük bir tarihi dönemle o kadar ilgilenmediklerine ve birleşerek büyük geleceğe bakmaya ağırlık verdiklerine inanıyorum. Çin'de, 'birleşelim ve ileriye bakalım' diye ünlü bir söz vardır" dedi.

Gazetecilerin ÇKP'nin, İKP ile yaptığı gibi Sovyet Komünist Partisiyle de görüşme yapıp yapmayacağı şeklindeki sorusunu Hu Yaoban, "Buna olanak görmüyoruz" diye yanıtladı.

ÇKP'nin 1960'ların başında İtalyan Komünist Partisi lideri Togliatti'yi revizyonist bir çizgi izlemekle eleştirmesi üzerine iki parti arasında ilişkiler kesilmişti.

Sovyet "Possev dergisi de, bakteriyolojik "kaza"nın doğru olduğunu üstü kapalı olarak kabullendi

■ "Kaza, en az bin kişinin ölümüne yol açtı

PARİS (AFP/AA)

"Possev" adlı bir Sovyet dergisi, bundan bir yıl önce 4 Nisan 1979'da Sovyetler Birliği'nin Sverdlovsk kenti yakınındaki "yasak bölgede" kurulu bulunan bakteriyolojik araştırma tesislerinde meydana gelen "kazada" en az 1000 kişinin ölümüne neden olduğunu üstü kapalı bir biçimde açıkladı.

Urallardaki Sverdlovsk kentinin güneyinde, dikenli tellerle çevrili alanda bakteriyolojik silahların imal edildiği askeri tesisler bulunuyor. Geçen yıl burada meydana gelen esrarengiz patlama sonucu oluşan "mikrop bulutu", kuzeyden esen rüzgarın etkisiyle yakındaki Kachino köyüne ulaşmış ve ilk ölüler bu köy halkı ile yakınındaki seramik fabrikası işçileri arasında görülmüştü.

Şüpheli ölümlerle ilgili haberlerin Sverdlovsk'a ulaşmasından sonra resmi makamlar derhal harekete geçirildi ve kentteki 40 nolu hastane boşaltılarak hastaların buraya nakledilmelerine başlandı. Ayrıca, hastane personelinin yerini, özel "koruyucu elbiseler" giymiş askeri hekim ve sağlık personeli aldı.

42 derece ateşle hastaneye kaldırılanların 40'ı ilk gün içinde hayatlarını kaybettiler. Sonraki günlerde de ölüm sayısı 40-50 arasında değişti ve sonuç olarak toplam bin kişi, ne olduğu Sovyet makamlarınca hâlâ gizli tutulan "mikrobik hastalıktan" öldü. Ölenlerin cesetleri ailelerine verilmedi ve bilinmeyen bir yerde bazı kimyasal işlemlerden geçirildikten sonra topluca gömüldü.

Olaydan sonra biyolojik testlerin yapıldığı tesisle birlikte çevrede bulunan ve kazadan sonra çölleşen 15 bin hektarlık arazinin üst tabakası "kazındı" ve bilinmeyen bir yere götürüldü, bölgede bütün topraklar katranla kapatıldı, halk aşılandı ve yoğun bir ilaçlama kampanyası başlatıldı.

EN BÜYÜK BAKTERİYOLOJİK KAZA

Batılı uzmanlar, Sovyetlerin çeşitli yalanlamalarına ve söylentilerin "Sovyet aleyhtarı propaganda" olarak nitelendirilmesine rağmen bunlara inanmıyorlar ve 4 Nisan 1979 günü, Sverdlovsk kenti yakınlarındaki tesislerde tarihin en büyük bakteriyolojik kazasının meydana geldiğine inanıyorlar.

Amerikan hükümeti de, Sovyetler'in bakteriyolojik silah yapımını yasaklayan uluslararası antlaşmaları çiğneyerek yaptığı deneylerle ilgili olarak Sovyet hükümetinden ısrarla bilgi istemişse de Ruslar her seferinde olumsuz cevap vermekten vazgeçmediler.

UĞURSUZ KENT

Sverdlovsk kenti sakinleri, bu kazadan sonra kentin uğursuzluğuna iyiden iyiye inanmaya başladılar. 1958 yılında da aynı kentin 100 kilometre uzağındaki Kychtym nükleer tesislerinde meydana gelen bir nükleer kazadan sonra oluşan radyoaktif bulutun kentin üzerini kaplaması, rüzgarın son dakikada yön değiştirerek bulutu kentten uzaklaştırması sonucu mümkün olabilmişti.

Batı Almanya hükümeti, Moskova Olimpiyatlarının boykotundan yana

BONN (AA)

Federal Almanya hükümeti, kendi Olimpiyat Komitesine Moskova Yaz Oyunlarını boykot etmesi tavsiyesinde bulundu.

Federal Almanya Spor Federasyonu Başkanı, Ulusal Olimpiyat Komitesi Başkanı ve diğer üyelerle önceki gün görüşen Helmut Schmidt, hükümetin Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesi konusundaki tutumunu yetkililere bildirdi.

Federal Almanya Olimpiyat Komitesi, konuyla ilgili son kararını 15 Mayıs'ta yapacağı toplantıda alacak.

Öte yandan, Kolombiya Olimpiyat Komitesi 22 kişiden oluşan spor ekibini Moskova Yaz Oyunlarına göndermeye karar verdi.

Kıbrıs'ta «Söz» gazetesini basan matbaa yetkilileri yargılanacak

LEFKOŞE (ÖZEL)

Kıbrıs'ta "Söz" gazetesini basan "Yarın Gazetecilik ve Matbaacılık Şirketi" aleyhine, Kıbrıs Türk Yönetimi ile Türkiye'nin arasını açmak iddiasıyla 21 Nisanda Askeri Mahkemede açılan davanın görülmesine başlanmadan, konu hayli tartışmalara neden oluyor.

"Yarın Gazetecilik ve Matbaacılık Şirketi" ticari bir şirkettir ve para karşılığı Troçkist eğilimli "Sosyalist Kıbrıs" dergisinin iki sayısının da basımını yapmıştı.

Askeri Mahkeme bu iki dergide komünizm propagandası yapıldığı ve Kıbrıs Turk Yönetimi ile Türkiye'nin arasını açıcı yazılar bulunduğunu ileri sürerek şirket hakkında 5/1973 sayılı yasanın 21. maddesine göre dava açılmasına karar verdi.

Bu maddede, "Kıbrıs Türk cemaatinin anavatanı Türkiye'ye olan bağlılığını veya Kıbrıs Türk yönetimi ile TC hükümetleri arasındaki ilişkileri sarsacak veya rencide edecek mahiyette neşriyatta veya beyanatta bulunan veya bu nitelikte herhangi bir broşür, beyanname, bülten ve buna benzer evrakı yazan, basan, dağıtan veya bilerek tasarrufunda bulunduran suç işlemiş olur ve 10 yılı aşmayan hapislik cezasına çarptırılır" deniyor.

Bir dergi basma karşılığı 10 yıla yakın hapis cezası istenmesi bir yana Yarın Gazetecilik ve Matbaacılık Şirketini yargılayacak olan Kıbrıs'taki Askeri Mahkemenin oluşumu da dikkat çekici bulunuyor. Mahkeme TC vatandaşı iki askerle Kıbrıs uyruklu bir sivilden oluşuyor. Türkiye'li askerlerin üye olarak yer aldığı bir mahkemenin Kıbrıs'taki bir gazete basımevini olağanüstü bir dönemde demokratik olmayan güçlerin çıkarttıkları bir yasaya dayanarak matbaacılar hakkında 10 yıla kadar hapis cezası istemesi de ilginç bulunuyor. Askeri Mahkemenin basına ve halka açık olmaması da antidemokratik bir yargılama olacağı endişesini güçlendiriyor.

Gençlik

BAŞLARKEN

AYDINLIK bundan böyle her hafta gençliğe bu sayfadan seslenecek. Köşemizde gençliğin çeşitli sorunlarını ele alacağız, tartışacağız ve çözüm yollarını bulmaya çalışacağız. Sizlerin düşünceleri, önerileri ve okullardan göndereceğiniz haberlerle zenginleşecek köşemiz.

Böylece Aydınlık'ın önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz.

Gençlik sayfasını okullarında huzur isteyen ve zorbalığa karşı çıkan büyük çoğunluğun kürsüsü yapmak en büyük dileğimiz. Bunun için mektuplarınız bizlere destek olacak. Sizlerle birlikte, okullarımızdaki huzursuzluk ortamı nasıl giderilebilir, zorbalık nasıl altedilebilir, ekonomik, akademik, demokratik haklarımızı elde etmek için nasıl mücadele etmeliyiz, sorularına cevap arayacağız. Köşemiz, demokrasi, dostluk, hoşgörü ortamının gençlik içinde hakim kılınmasına katkıda bulunabilirse ne mutlu bize.

Bu inançla hangi fikirden olursa olsun bütün öğrencileri düşüncelerini köşemize yazmaya çağırıyoruz. Dostça selamlar hepinize.

Öğrenciler kredilerin artırılmasını istiyor

● Kredi ve Yurtlar Kurumundan yayılan bazı söylentilere göre öğrenci kredileri 3 ay sonra 250 lira artırılacakmış.

● Kurumun kongresinde kredilerin ayda 1500 liraya çıkarılması temenni kararı olarak kabul edilmişti.

GENÇLİK SERVİSİ

SON zamların en çok etkilediği kesimlerden biri de şüphesiz öğrenciler. Hayat pahalılığı öğrencileri öğrenimlerini sürdürememe noktasına getirdi. Kredi alma olanağına sahip sınırlı sayıda öğrenciye 3 ayda 3 bin lira veriliyor. Bir öğrenci ayda bin lira ile hangi ihtiyacını karşılayabilir? Eğer bu öğrenci yurtta kalmıyor ise bu para ile ancak arkadaşlarıyla paylaştığı bir evin kirasını ödeyebilir. Ya gerisi ne olacak? Yemek, yol parası, ders kitapları vs.

Geçtiğimiz günlerde Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonuna (DGBF) bağlı öğrenciler İstanbul'da çeşitli okullardan 2 günde topladıkları bin kadar imzalı bir dilekçeyi basın kuruluşlarına da duyurarak Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderdiler. Öğrenciler dilekçelerinde, "Kredilerin sağlıklı bir şekilde öğrenimlerini sürdürmelerine yetecek düzeye yükseltilmesini ve en temel ihtiyaçlarının aylık 5 bin lira ile karşılanabileceğini" belirttiler. Öğrenciler ayrıca yurtlarda yemek sorununu, Kurumun üstlenmesini ve devlet kuruluşlarında öğrencilere indirimli satışlar yapılmasını istediler. Öğrencilerin dilekçelerinde kredilerin 3 ayda bir değil, her ay ödenmesi isteği de yer aldı.

KREDİLERİN 3 AY SONRA 250 LİRA YÜKSELTİLECEĞİ SÖYLENTİLERİ YAYILIYOR

Öte yandan Kredi ve Yurtlar Kurumundan yayılan bazı söylentilere göre kredilerin haziran ayında 250 lira artırılarak 1250 lira olacağı söyleniyor. Bilindiği gibi geçtiğimiz ay içinde yapılan Kredi Yurtlar Kurumunun kongresinde kredilerin 1500 lira olması temenni kararı olarak kabul edilmişti. Öğrenci kredilerine yapılması düşünülen 250 liralık bir artışın öğrenim kesiminde tepki ile karşılanması bekleniyor.

SBF-Der ve seçimler

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği (SBF-Der) Kongresi bugün yapılıyor. Görüldüğü kadarıyla yönetim Kongreyi bir çeşit yasak savma olarak ele almış, aidat eksiklerini, tamamlamadan öte pek bir faaliyet yürütmemiştir. Tabii bu arada üyelere yönetimin varlığını hissettirecek ve oy toplamada yardımcı olacak bir iki faaliyet düzenlemeyi de ihmal etmemişler. Örneğin bir kültürel gece faaliyeti düzenlenmiştir. Bu tür toplantıların düzenlenmesini olumlu karşılarız, ancak SBF gibi son 20 yılın devrimci gençlik hareketinde önemli yeri olan bir okulda gençlik hareketini ilgilendiren temel bazı meselelerde hiç bir şey yapılmaması nasıl açıklanacaktır?

Son birkaç yıl içinde devrimci gençlik hareketinin güçlerinde önemli bir dağılma ve gerileme belirginleşmektedir. Gençliğin insiyatifi ortadan kaldırılmıştır. Türkiye ve dünya gerçeklerinden uzaklaşılmış toplumun geniş kesimlerinden tecrit olunmuştur. Bu süre içinde geniş çoğunluk sindirilmiş, en hafif deyimle tarafsızlaştırılmıştır. Hatta birçok durumda gençlik devrimci eylem adına baskı ve zorbalığın hedefi haline gelmiştir.

Boykotların, ders kesmelerin ve forumların öylesine suyu çıkarılmıştır ki, artık hiç bir öğrenci bunların ne için yapıldığıyla bile ilgilenmemektedir. Okuldan bir an önce kazasız belasız ayrılmayı düşünmektedir. Düzenli ve olaysız geçen bir öğrenim günü, öğrencinin özlemi haline gelmiştir.

Zamanını koridorlarda volta atmak ve anlaşılmaz tartışmalarla geçiren öğrencilerin hiç tanımadığı bazı kişiler bu eylemler için, öğrencilere sopa sallamaktan geri kalmıyorlar. Onları okulculukla, burjuvalıkla, gerici talepleri ileri sürmekle suçluyorlar.

Aydın Yalçın boykotu da kabul edilebilir ve haklı bir nedene dayandırılmadı. Kim olursa olsun ders veren bir öğretim üyesine karşı girişilen hakaret çok hatalıydı. Bu başarı şansını baştan zayıflatmıştır. Boykotun diğer bir hatası nereye kadar sürdürüleceğinin tespit edilmemiş olmasıydı. Bugün birçok arkadaş haklı olarak, eylülde ne yapılacağını soruyor. Hatalı eylem çizgisi öğretim üyelerini de öğrencilerden koparmış ve onlardan beklenen umutların da boşa çıkmasına yol açmıştır. Boykot olumlu bir şekilde durdurulmazsa öğrencilere zarar verecek, öğrenci kitleleriyle dernek karşı karşıya gelecektir.

Bu çizgi mutlaka düzeltilmelidir. Terörün kaynağı olarak, okulları seçen gerici güçler yapılan hataları kullanarak önemli baskılara girişebilirler. Bunu en geniş güçleri harekete geçiren akıllı bir mücadele çizgisi ile boşa çıkarabiliriz. Maceracılık ve zorbalık terkedilmeli, demokrasinin önündeki engeller temizlenmelidir.

SBF'li DGB'liler

Gençler kredilerde artış beklerken önce «tedbirler» geldi

7 Nisan 1980 tarihinde yürürlüğe giren yeni kredi yönetmeliği öğrenciler arasında huzursuzluğa neden oldu. Öğrenciler "Krediler ne zaman artırılacak", diye beklerken kredi yönetmeliğinin 6. maddesinin çeşitli fıkraları öğrencilere kredi verilmeyecek hallerde "Her ne surette olursa olsun katılmış ise..." diyerek okullardaki olaylara karışan öğrencilerin kredilerinin kesileceğini belirtiyor. Gençler bu uygulamanın her türlü haksız ve keyfi uygulamaya açık nitelikte olduğunu söylüyorlar. Bugün okullarda çeşitli güruhların yarattığı olaylar sonucu suçlu-suçsuz birçok öğrenci gözaltına alınabiliyor Böyle bir madde, bu öğrencilerle olayları yaratan kişileri ayırmamakta. Öğrenciler, bu tür bir anlayışla ele alınmış olan yönetmeliğin anarşiye karşı mücadelede bir tedbir olamayacağı noktasında birleşiyorlar. Anarşiye karşı mücadelede terör örgütlerinin kaynağına inilmesini ve elebaşlarının hedeflenmesi gerektiğini söylüyorlar.

Kültür ve Sanat Gününde bir araya gelen yüzlerce genç, salonda birlik ve dostluk havası estirdiler

Ankara'da gençler «Kültür ve Sanat Günü»nde biraraya geldiler

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi geçtiğimiz hafta öğrenciler için bir "Kültür ve Sanat Günü" düzenledi. 400'ün üzerinde liseli ve üniversiteli gencin katıldığı gece canlı ve coşkulu bir hava içinde geçti.

Gecenin sunucusu Zeynep Tablacı'nın okullarda birlik, kardeşlik talebini dile getiren açılış konuşmasından sonra sahneyi rengarenk giysileriyle Elazığ Halk Oyunları Ekibi doldurdu. Daha sonra Devrimci Gençlik Birliğinden öğrencilerin sahneye koydukları, "Musluk Kaç Kere Tısladı" adlı güldürü öğrencilere kendi sorunlarını bir kez daha yaşattı. Konuk Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu Başkanı Ali Tablacı da gecede bilim ve sanat üzerine bir konuşma yaptı. Konuşmayı fıkra yarışması izledi. 12 yarışmacı sürpriz ödül için ter dökerken, seyirciler gözlerinden yaş gelene dek güldüler. Tiyatro oyuncusu Erkan Yücel'in kısa güldürüsü ile şenlenen gençler, Artvin Ekibi sahneye çıktığında yerlerinde duramıyorlardı. Coşkudan oturamayıp koltuklar arasında halay çeken gençler salonda düğün havası estirdiler.

Gece gençlerin sahneye fırlayıp halk ozanı İsmail Nar eşliğinde halay çekmeleriyle kapandı.

Şölenin başlangıcından bitimine kadar esen dostluk havası ve coşku, tüm katılanlara okulların geleceğinin parlak olduğunu bir kez daha müjdeledi.

ÇAĞRI

Okullardan haberlerinizi, eleştiri ve önerilerinizi bekliyoruz. Mektuplarınız için adresimiz:

Aydınlık gazetesi Gençlik Servisi Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Apt. No:3/3 Cağaloğlu/İstanbul

İLK TARTIŞMA KONUMUZ: BOYKOTLAR

"Forum" deyince sanıyoruz çoğunuzun aklına okullarda kavga gürültüyle sonuçlanan, kapılar tutularak öğrencilerin zorla içeri sokulduğu veya görüşlerinden ötürü sokulmadığı ve teypten okunur gibi birşeylerin anlatıldığı toplantılar gelmiş olacak. Yani şu forum kelimesinin kelime anlamına bile zıt olan zorbalık gösterileri, grupların kendileri dışında kimseye söz hakkı tanımadığı, çözümsüz forumlar...

Bizim "forum"umuz ise böyle değil, gerçek anlamıyla forum. Aslında forumlar öğrenci gençliğin güzel bir demokrasi geleneğidir. Geçmişte maceracı grupların ve komandoların bu derece gemi azıya almadıkları dönemlerde gençlik içinde hoşgörü hakimdi. Öğrenciler forumlara gönüllü katılır, sağcı olsun, solcu olsun, farklı fikirdeki öğrenciler tartışılan konularda görüşlerini belirtirler ve katılanların iradesine dayanarak karar alınırdı. Zamanla Maceracılar ve komandolar bu güzel geleneğin de altından girip üstünden çıktılar ve forumları zorbalık aracı haline getirdiler.

Gençliğin büyük çoğunluğu hoşgörülü tartışma ortamından yanadır. Hatta bu grupların etkisi altındaki gençlerin de bunu arzuladıklarına eminiz. İşte köşemizi buna katkıda bulunmak amacıyla düzenledik. Çeşitli sorunlara ve bu konulardaki farklı fikirlere yer vereceğiz köşemizde. Yani Forum, hangi görüşten olursa olsun bütün öğrencilere açık.

İlk tartışma konumuza gelince: BOYKOTLAR. İki günde bir türlü gerekçelerle yapılan boykotlar. Bu boykotları nasıl görüyorsunuz? Öğrencilerin yararına mıdır? Sonunda öğrenciler bir hak elde ediyorlar mı? Haklı boykot nasıl olur, haksız boykot nasıl olur? Boykotlar sorununu hepinizin tartışmasına sunuyor ve mektuplarınızı bekliyoruz. Ayrıca tartışılmasını istediğiniz konular için önerilerinizi de ekleyerek. Şimdilik hoşçakalın.

Okullardan kısa haberler

Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü'nün düzenlediği "Semah Geceleri" geçtiğimiz günlerde komandolarca katledilen değerli araştırmacı-yazar Ümit Kaftancıoğlu'na atfedildi. Kaftancıoğlu BÜFK'ün düzenlediği semah gösterilerinin sergilendiği gecelerin hazırlanmasına katkıda bulunmuştu. 10, 11 ve 12 Nisan tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi Tiyatro Salonunda yapılan gösterilerde Fethiye, Şiran, Erzincan ve Turnalar semah gösterileri yer almış, üç gün boyunca kalabalık bir kitle tarafından ilgi ile izlenmişti.

Ankara Tuzluçayır Lisesinde görevli olan bir teğmenin öğretmen ve öğrencilere keyfi baskılar yaptığı ve kızlı erkekli öğrencileri yerlere yatırarak dövdürdüğü bildirildi. Öğrenildiğine göre teğmen atkı ve parkası olan ve "Tipi hoşuna gitmeyenlere" baskı yapıyor ve kız öğrencilerin "yürüyüşlerine" bile karışarak ağıza alınmayacak küfürler ediyor. Dersi boş olan öğrencileri bile evlerine göndermeyen teğmen, bazen de yazılı sınavı olan sınıflara bile girerek arama yapıyor. Öğrenciler anarşiyi önlemesi gerekenlerin anarşi yarattıklarını belirterek görevli teğmenin görevden alınmasını istiyorlar.

Ankara Hukuk Fakültesinde geçtiğimiz günlerde bazı sağ görüşlü öğrencileri bahane ederek, okulda öğrenimin aksamasına çalışan bazı grupların çabalarının DGB'li öğrencilerin karşı çıkışı sonucu engellendiği bildiriliyor. Öğrencilerin olaylara tepki göstermesine rağmen Fakülte Yönetiminin okulu bir gün tatil ettiği belirtiliyor.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi bugün açılıyor. 14-15 Nisan günleri kayıtların yapılacağı ve yeni dönemin kayıt ve yemek fiyatlarına yapılan zamlarla başladığı belirtiliyor.

Öte yandan ODTÜ'de 1-31 Mayıs tarihleri arasında "Uluslararası Sanat Şenliği" düzenlendiği öğrenildi.

İstanbul Üniversitesinin düzenlediği Spor Şöleni geçtiğimiz günlerde başladı. 18 Nisanda sona erecek olan şölende karşılaşmalar futbol, basketbol ve voleybol dallarında yapılıyor. Herkesin ücretsiz olarak seyredebildiği futbol karşılaşmalarının Vefa ve Eyüp stadlarında, voleybol ve basketbol karşılaşmalarının ise Veteriner Fakültesi Spor Salonunda yapıldığı bildirildi.

Buca Eğitim Enstitüsü yöneticiliğine MHP'lilerin atanması tepki yaratıyor

ŞULE ERSÖZLÜ

AP hükümeti işbaşına geldikten sonra Buca Eğitim Enstitüsü geçerli bir neden gösterilmeksizin, ortaöğrenimle birlikte 2 ay süreyle kapatıldı. Mezun olmalarına kısa bir süre kalan öğrenciler ve veliler huzursuzluğa kapıldılar. "Hükümet ne yapıyor, buraya faşistleri mi dolduracak" endişesi başladı. Okul açıldı, bu kez de hükümet partizan uygulamalara girişti. 80 öğretmenin kararnamesi gönderildi. Görevden alınmalara neden olarak kadro fazlalığı gösteriliyordu. Çoğunluğu yertsever olan bu öğretmenlerin günahı, CHP döneminde Buca'ya atanmış olmalarıydı. Öte yandan bu öğretmenler okuldan alınırken, yeni öğretmenler atanıyordu. Öğrenimin bitmesine 1.5 aylık bir zaman kalmasına rağmen, şimdi okulda derslerin büyük çoğunluğu boş geçiyor.

Hükümetin bu tutumu okulda bulunan öğrenci ve öğretmenler arasında büyük huzursuzluğa yol açıyor. Okula Başmuavin olarak Ülkü-Bir eski İzmir Şube Başkanı Birol Önarslan'ın, Türkçe Bölüm Şefliğine de Ülkü-Bir İzmir Şube Başkanı Sezai Güneş'in getirilmesi huzursuzluğu artırıyor. Okulda bulunan maceracı gruplar ise gerginliği artırıcı yollar deniyorlar. Yeni atanan bütün öğretmenlerin faşist militanlar olduğunun propagandasını yapıyorlar. Öğrencileri derslere girmemek için zorluyorlar.

Öğrencilerin genel isteği ise, eğitimin huzurlu bir biçimde sürmesi. Ancak bizzat yöneticiler tarafından uygulanacak her türlü baskıya karşı mücadeleyi de tüm yurtsever öğrenciler ve öğretmenler görev kabul ediyorlar.

Öte yandan okula bir süre önce atanan Müdür-vekili İbrahim Yaprak da, okulda öğretmen fazlalığı olmadığı halde kararnamesi gelen birçok öğretmenin kararnamelerini tebliğ etti.

Bütün bunların yanı sıra, 5 Haziranda kapanacak olan okul, bir bakıyoruz Bakanlıktan gelen emirle 16 Mayısta kapıtılmaya hazırlanılıyor. 2 Haziran-25 Temmuz arası, geçmiş dönemde okula devam edemeyen öğrencilere 8 haftalık yetiştirme, tamamlama kursları için süre ayrılıyor.

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

Gece yarısı halka haber verilmeden açılan baraj kapakları ovadaki birçok su kanalı ve kanaletlerini yıktı. Binlerce dekar ekili arazi tamamen tahrip oldu. (Fotoğraf: Kemal DEMİREL)

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ADANA ŞUBESİ:

Nehire zamanında su verilseydi, Adana'daki sel felaketi önlenirdi

ADANA (ÖZEL)

İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi sel baskınıyla ilgili bir basın bildirisi yayınlayarak Seyhan havzasına kısa vadede bir meteorolojik ve hidrometrik sistemi, uzun vadede de ikinci bir baraj yapılmasını önerdi.

İnşaat Mühendisleri Odasının basın bildirisinde Meteoroloji Genel Müdürlüğünün görevlerini yerine getirmediği ve yetkililere önceden bilgi vermediği kaydediliyor ve şöyle deniliyor:

"Seyhan Barajının inşa edildiği 1956 yılından sonra, 1957, 1968 ve 1975 yıllarındaki Seyhan Nehri taşkınları büyük bir rastlantı sonucu az zararla atlatılmıştır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü de üzerine düşen görevleri yeterince ve zamanında yerine getirmemiştir. Seyhan havzasında yağışların fazla olması ve karların erimesiyle 24-27 Mart tarihleri arasında baraja gelen maksimum debi saniyede 1045 metreküp iken nehir yatağına verilen debi saniyede 588 metreküptür. 28 Mart günü saat 02.00'de baraj gölüne giren debi saniyede 4342 metreküp iken nehre giren debi saniyede 847 metreküptü. Baraj gölüne giren su miktarı devamlı artarken, nehire verilebileceğinden daha aşağı miktarda su verilmeye devam edilmiştir. 28 Mart günü saat 18.00'de ise nehire 1800'ün üzerine çıkarak saniyede 1924 metreküp su verilmiştir. Bu durumdan sonra sel baskını başlamıştır.

" 31 Mart günü saat 13.00'e kadar nehire verilen su miktarı 1800'ü aştığından sel baskını devam etmiştir. Adana'nın 21 mahallesi sular altında kalmıştır.

" 3 Nisan gününden 5 Nisan gününe kadar nehire tekrar maksimumun üstünde su verilmiş ve şehir tekrar suyun içinde kalmıştır. Tarımsal alanlarda zarar milyarlara ulaşmıştır."

Bildiride ayrıca baraj gölüne giren su miktarına göre, nehire su verilmesi halinde facianın önlenebileceği görüşü savunuluyor.

Süt Endüstrisi Kurumu, süt mamüllerine yüzde 18'e varan zam yaptı

ANKARA (AA)

Süt Endüstrisi Kurumu süt mamullerine, yüzde 2.9'dan yüzde 18'e varan oranlarda zam yaptı. Bir süre önce de üreticiden aldığı sütün fiyatını 13 liradan 16 liraya çıkartmıştı.

Yeni uygulama uyarınca Kurum, üreticiye; süte 16 lira, kooperatif primi 50 kuruş, nakliye için 110 kuruş, soğutma primi 100 kuruş olmak üzere toplam 19 lira verecek. Sütte bulunan yüzde 4 oranındaki dizyem yağı almayan üreticiye de ayrıca 100 kuruş verilecek.

Süt Endüstrisi Kurumu, sütün fiyatını artırırken, süt mamullerine de zam yaptı. Buna göre, 1 kilogram pastörize süt 32 liradan 35 liraya, sterileze sütün kilogramı 36 liradan 40 liraya, açık yoğurt 34 liradan 35 liraya, tereyağı 310 liradan 340 liraya, beyaz peynir 110 liradan 130 liraya, ambalajsız kaşar peyniri 180 liradan 210 liraya çıkarıldı.

Fatsalı esnaf 'Iflasın eşiğine geldik' diyor. Esnafa daha fazla kredi açılmasını, taban fiyat ve işçi ücretlerinin artırılmasını istiyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Fatsa'da 2,5 milyon liralık senet ödenemiyor

HAMDULLAH YANIK (FATSA)

Son zamlar halkı perişan ederken esnafı da iflasın eşiğine getirdi. Günden güne artan fiyatlar karşısında halk da esnaf da ne yapacağını bilemez hale geldi. Özellikle Anadolu esnafı büyük bir kriz içinde bulunuyor. Bir hafta önce sattığı fiyata mal bulamadığını belirten Fatsalı esnaf, esnaf ve tüccara verilen kredi dağılımının adaletsizliğinden yakındı.

Anadolu'nun çeşitli il ve ilçelerinde görüştüğümüz esnaf içinde bulundukları durumu şöyle özetliyor:

"Vatandaşın alım gücü düştü. Eskisi kadar mal satamıyoruz, Yüz liraya aldığımız bir mal hafta sonunda 150 lira oluyor. Böyle olunca sattığımız malın yerine yenisini koyamıyoruz.

Fatsa Esnaf ve Sanatkarlar Kooperatifi Yönetim Kurulu üyesi Nazım Dervişoğlu ise şunları söyledi:

"Kredi politikasının düzenlenmesi gerekir. İlçemizde günü gelen, ancak ödenemeyen senet 2,5 milyon lira tutuyor. Elbette bunun nedeni ekonomik buhrandır. Bu, düzenin çöküşünü gösterir. Milli gelir bir avuç zorbanın elinde toplanmıştır. Türkiye'deki esnafa 22 milyar lira kredi verilirken, bir tüccara bir milyar lira kredi veriliyor."

Yağ fabrikaları işleyecek yağlı tohum bulmakta güçlük çekiyor

İZMİR (AA)

Ege Bölgesindeki bitkisel yağ fabrikalarının yağlı tohum temininde güçlük çektikleri öne sürüldü.

Ege Bölgesinde faaliyet gösteren bitkisel yağ fabrikaları yetkilileri gereksinim duydukları yağlı tohumu bulamadıklarını açıkladılar. Yetkililer, Trakya Yağlı Tohumlar Kooperatifinin, talep ettikleri miktarın ancak yüzde 20'sini karşılayabildiğini açıklayarak, "Fabrikaların tam kapasite ile çalışması için hem ithalatın artırılması, hem de dağıtımın daha adil yapılması gerekir" dediler.

Yetkililer yağ darlığının giderilmesi için zeytinyağında olduğu gibi bitkisel yağ fiyatlarının da serbest bırakılmasını önerdiler.

Sivas Köy-Koop Kongresinde, delegeler yolsuzluk yapan TSİP'li Başkanı mahkemeye verdi

ANKARA (ÖZEL)

Sivas Köy-Koop Birliğinin 12 Nisanda yapılan Olağanüstü Kongresinde delegeler yolsuzluk yaptığı belgelenen yönetimi aklamayarak mahkemeye verilmesine karar verdiler.

Sivas Köy-Koop Birliğinin Olağanüstü Kongresi, Birliğe bağlı 19 kooperatifin TSİP'li Başkan Mehmet Ali Aslan'ın yolsuzluklarına karşı imza toplamalarıyla 12 Nisanda yapıldı.

Kongrenin başında Mehmet Ali Aslan ve taraftarları salonu terkettiler. Ankara'dan Köy-Koop'un resmi arabaları ile yandaşlarına talimatlar vermek için kongreye gelen Köy-Koop yöneticileri Selahattin Kök, Akın Birdal ve Bekir Dalgalı'nın da salonu terkettiği görüldü.

Kongrede Mehmet Ali Aslan'ın yolsuzlukları belgelerle açıklandı. Daha sonra yapılan oylama sonucunda yönetim oybirliği ile aklanmadı ve yolsuzluk yapan yöneticiler hakkında yasal soruşturma yapılmasına, hesapların incelenmesine karar verildi.

Kongre sonucunda TKP ve TSİP'lilerden oluşan yönetim tümüyle değiştirildi. Sivas Köy-Koop Birliği yönetiminden düşürülen Mehmet Ali Aslan'ın Köy-Koop Merkez Birliği yönetiminden de alınması gerekiyor. 1978 yılında Nevşehir Birlik Başkanı yolsuzluk yaptığı için iki ay tutuklu kalmış ve Asliye Ticaret Mahkemesi de Nevşehir Birlik Başkanı Kadir Ayhan'ın Köy-Koop Merkez Birliği üyeliğini kaybedeceğine karar vermişti.

ÇAĞDAŞ GIDA-İŞ :

Edirne Bölge Çalışma Müdürü yasaları çiğniyor

TEKİRDAĞ (ÖZEL)

Bağımsız Çağdaş Gıda-İş Başkanı Halil Dinçtürk bir açıklama yaparak, Edirne Bölge Çalışma Müdürü Muharrem Uyanıker'in, kendi sendikalarına kasıtlı olarak yetki vermediğini, bir ayı aşkın bir süredir toplusözleşme ilanı verebilmek için müdürlükten istedikleri listenin kendilerine verilmediğini söyledi.

Dinçtürk açıklamasında, Bölge Müdürünün tarafgir bir tutum içinde olduğunu, bazı sendikalara öncelik tanıdığını ve yasaları çiğnediğini belirtti. Açıklamada 275 sayılı yasaya göre Bölgeden liste isteyen sendikalara 6 işgünü içinde cevap verilmesi gerekirken, Çağdaş Gıda-İş'e bir aydır liste verilmemesi, Bölge Çalışma Müdürünün yasadışı tutumuna bir kanıt olduğu kaydedildi.

İzmir Halkevi Genel Kurulu yapıldı

İZMİR (ÖZEL)

İzmir Halkevinin 2. Genel Kurulu 13 Nisan 1980 günü belediye meclis salonunda toplandı. Genel Kurula sunulan çalışma raporunda, geçtiğimiz iki yıl içinde, ülkemiz ve dünyadaki siyasi gelişmeler üzerinde durularak, özellikle son aylarda demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskıların yoğunlaştığı belirtildi. Raporda ayrıca, artan hayat pahalılığı, sürgün ve kıyımlar üzerinde de durularak şöyle denildi:

"Halkevlerinin 1932 yılında kuruluş amacı emperyalist kültüre karşı, emperyalizme karşı savaşan ulusal güçlerin kültür değerlerini korumak ve geliştirmek, Ulusal Kurtuluş Savaşıyla başlatılan bağımsızlıkçı eylemin oturmasını sağlamak idi. Bu nedenle emperyalist kültüre karşı, ulusal kültür değerlerini korumak ve çağdaş ölçülerde geliştirmeye katkıda bulunmak, her yurtseverin, ilericinin, devrimcinin görevleri arasındadır." Yapılan oylama sonucu İzmir Halkevi Başkanlığına İrfan Babacan seçildi

ODALAR BİRLİĞİ BAŞKANI YAZAR:

"Yardımın ekonomiyi tümüyle feraha çıkartacağı sanılmasın"

ANKARA(AA)

ODALAR Birliği Başkanı Mehmet Yazar, Batılı ülkelerce Türkiye'ye verilmesi kararlaştırılan borçlarla ilgili olarak bir açıklama yaparak, "1 milyar 160 milyon dolarlık yardım taahhüdünün Türk ekonomisini tümüyle feraha çıkartacağı gibi bir aşırı iyimserliğe kapılmamak gerekir" dedi.

Mehmet Yazar, konuya ilişkin açıklamasında "OECD ülkelerinin Türkiye'ye kredi yardımı taahhüdünün biraz geç de olsa umulan miktarda gerçekleşmesinin, Batı'nın Türkiye'yi yardıma layık ve güvenilir bir ülke olarak görmesi bakımından önem taşıdığını" bildirdi. ve "Bu aynı zamanda diğer yabancı finansman kaynakları için de Türkiye'ye değişik imkanlar sağlamak açısından bir olumlu işaret olmuştur" görüşünü savundu.

Odalar Birliği Başkanı Yazar, taahhüdde bulunan ülkelerle ikili anlaşmaların süratle tamamlanmasını ve dış paranın aktif olarak ekonomiye dahil edilmesini de istedi.

Nüfusunun yüzde 8'inde ise müzmin kansızlık var

Türkiye' de hamile kadınların yüzde 50' si yeterli beslenemiyor

ANKARA(AA)

Türkiye'de hamile kadınların yüzde 50'sinde beslenme yetersizliği, nüfusumuzun yüzde 8'inde de kronik kansızlık tesbit edildiği açıklandı.

Türkiye 2. Gıda Kongresinde, "Dünyada gıda üretimi ve tüketimi ilişkisi ve geleceği" konulu bir bildiri sunan Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi profesörlerinden Dr. Orhan Köksal, ülkemizde 2 milyon hamile kadından bir milyonunda beslenme yetersizliği saptadığını açıkladı. Köksal bildirisinde ayrıca, Türkiye'nin gıda maddesi ithal ettiğini gıda üretiminin nüfus artışının gerisinde kaldığını öne sürdü.

Çukurova' da sel felaketi 100 bin tarım işçisini perişan etti

ADANA(AA)

Çukurova'da meydana gelen ve pek çok ekili arazinin sular altında kalmasına neden olan sel felaketi, çiftçilere verdiği büyük zararların yanı sıra, 100 bine yakın tarım işçisini de perişan etti.

Verilen bilgiye göre, genellikle Doğu ve Güney doğu illerinden Çukurova'ya çalışmaya gelen tarım işçileri, sellerin yaptığı tahribat ve pamuk üretimindeki gecikmeler nedeni ile çalışma alanı bulamıyorlar.

İlgililer, her yıl Çukurova'da 100 bine yakın tarım işçisinin kolaylıkla iş bulabildiğini, bu sezon bu rakamın 30 bini bulamayacağını ve pek çok tarım işçisinin ortada kalabileceğini söylediler.

Saldırganlar yerine evleri basılanlar gözaltına alınıyor

KÖYCEĞİZ (ÖZEL)

GEÇEN hafta sonu Ortaca Tevziye Mahallesinde Nurtekin Aran adlı öğretmenin evi bir grup saldırgan tarafından basıldı. Saldırı mahalle halkının da yardımıyla püskürtüldü. Ancak, olayla ilgili olarak savcılık Nurtekin Aran ve babası Tahir Aran'ı saldırganları dövdükleri gerekçesiyle gözaltına aldı.

Yeterli deliller bulunmasına kadar savcılık saldırganların serbest bırakılarak evleri basılanların gözaltına alınması halk arasında tepkiyle karsılandı.

Olay üzerine TİKP Köyceğiz İlçe Yönetimi mahalle halkından saldırganların yeni bir tertibine karşı önlem alınmasını istedi ve savcılığın tutumunu protesto eden 100'e yakın imza toplanarak Köyceğiz Savcılığına, Kaymakamlığa ve Muğla Valiliğine verildi.

Mamak Katliamı sanığı Esat Bütün tutuklandı

ANKARA (ÖZEL)

MAMAK katliamı sanıklarından eski ÜOD Başkanı Esat Bütün Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesine teslim olduktan sonra, ilk sorgusu yapılarak tutuklandı.

Esat Bütün avukatı Yalçın İlikli ile beraber mahkemeye geldi ve Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinde Seydişehir olaylarının duruşmasını izleyen MHP Genel Sekreter Yardımcısı Avni Çarsancaklı ile bir süre görüştü. Bütün teslim olurken yanında aranan komandolardan Saffet Ertuğrul da bulunuyordu.

Esat Bütün, Ankara'nın Mamak semtinde 1978 Ağustosunda bir belediye otobüsünü taramış ve olayda 3 kişi ölmüştü. Eski ÜOD Başkanı Bütün, idam istemiyle yargılanıyor.

YORUM

Bir milyar dolar yetecek mi?

MUHİTTİN SİRER

NİHAYET sonuçlanan OECD toplantısında Türkiye'ye 1 milyar 160 milyon dolar kredi verilmesi kararlaştırıldı. Yılın dördüncü ayının ortalarına kadar süren "verecek mi, şu kadar mı verecek, bu kadar mı verecek?" tartışmaları kapandı. Şimdi yeni bir tartışma başlıyor. Batının Türkiye'ye vermeyi kabul ettiği borç Türkiye'ye yetecek mi? İçinde bulunduğumuz köklü sorunların çözümü Batıdan alınan kredilerde mi yatıyor?

Şurası muhakkak ki, hükümet yetkilileri daha şimdiden 1981'in ihtiyacı olan daha yüksek miktarlardaki dış borçları nasıl sağlayacaklarının, vadesi gelmiş ve ödenmesi zorunlu dış borçları nasıl erteleyebileceklerinin tasasına düşmüş durumdalar. Temeldeki anlayışı değiştiremedikçe de bu böyle sürüp gidecek. Dış borç ancak kendi kaynaklarını düzenli işletebilen, milli ekonomisini kendi güçlü ayakları üzerinde oturtabilen ülkelerin sağlıklı olarak kullanabilecekleri bir araç. Bu aracı başlıbaşına bir amaç haline getirdiniz mi, o ekonominin kaynak üretebilmesi, her yıl kendini yenileyebilmesi ve yatırımlarını artırıp üretimini çoğaltabilmesi yalnızca bir tek unsura dayanması zorunluluğunu doğuracaktır. Dış borç. Eğer yeterli miktarda dış borç bulabilirseniz ekonomi büyür. Eğer gerekenden daha az miktarda borç bulabilirseniz o ekonomi sarsılır ama yine de kendini devam ettirebilir. Ancak bazen Türkiye'nin başına geldiği gibi ihtiyacın çok altında borç bulunabilir. İşte o zaman ekonomi sarsıntılardan ziyade depresyonla.. karşıkarşıya kalır. Dönemsel sıkıntılar yapısal sorunlara dönüşür.

İşte Türkiye'ye 1,2 milyar dolar geldi. Şimdi ne olacak? Bütün sorunlar şıppadanak duracak, her şey güllük gülistanlık mı olacak? Gerçi dış borç gelse de, gelmese de Türkiye ekonomisi batmaz. Dış borç az miktarda gelse bile Türkiye'nin önünde güllük gülistanlık bir gelecek duruyor. Ama potansiyel olarak. Mesele bu potansiyel kaynakları değerlendirebilmekte ve bu işi gerçekleştirebilmek için en büyük zenginliklerimizden biri olan insan gücümüzü seferber edebilmekte. Bunun yolu bugün ülkemizde köklü bir toprak reformundan, tefeciliğin, vurgunculuğun, karaborsacılığın tasfiyesinden, bunun için gerekli yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesinden geçiyor. Asalakların değil de üretici güçlerin hakim olduğu bir ekonomi ancak bugün karşı karşıya olduğumuz derin sorunları çözebilir. Bu çürümüş düzen içinde gelen dış borçların kaderi, çarçur olmaktır. Demirel hükümetinin ise anlayışı değiştirmeye niyetli olmadığı gözlenmektedir.

İşin bir diğer yanı da kredilerin yetip yetmeyeceği. Türkiye ihracatı, işçi dövizi geliri ve aldığı dış borçlarla programladığı ithalatı yapabilecek durumda değildir. Bu yıl ödemek zorunda olduğumuz dış borçların yarısını erteletebilsek dahi 1,7 milyar dolar eksik kalıyor. Üstelik bu hesap söz konusu bir milyar doların tamamının bu yıl içinde Merkez Bankası kasalarına girmesi halinde yapılmıştır. Ki bu geçen yıldan edindiğimiz tecrübeyle sabit, çok zor bir ihtimaldir. Kısaca Türkiye'nin ödemeler dengesinde önemli miktarda bir açık hâlâ gündemdedir. Bu açık Türkiye'de "Tahtakale Merkez Bankası"nın at oynatma alanıdır. Bu yıl da geçen yıl olduğu gibi açığı gene Tahtakale kapatacaktır. Tabii çok daha pahalı döviz kurlarıyla. Bu demektir ki üretimin önemli bir bölümü bu yıl da pahalı dövizle yapılacak. Maliyetler yine şişecek. Fiyatlar ... yükselmeye devam edecek. Malların satılmasını engelleseniz dahi maliyetler şiştiği için ya üretim azalacak ya da suni satınalma gücü yaratabilmek için, pahalı mallara pazar açabilmek için karşılıksız para basılacak.

Karamsar olmaya gerek yok. Mesele milli kaynaklara yönelmek ve Türkiye'nin üretici halkına güvenmektir. Bu durumda çözemeyeceğimiz hiç bir sorun olmayacaktır.

Seçimlerde Denktaş'ın partisine oy kullandırtmak amacıyla

TC. vatandaşlarının sırtından politika

Kıbrıs'ta 5 gün içinde 14 bin TC. vatandaşı "Kıbrıslı" yapıldı!..

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI (LEFKOŞE)

HAZİRAN ayında Kuzey Kıbrıs'ta yapılacak yerel seçimler için yoğun hazırlıklar sürdürülüyor. Kıbrıs'taki bütün partiler var güçleriyle bu seçimlere hazırlanıyorlar.

Bütün partiler Kıbrıs'taki yerel seçimleri, 1981 milletvekili seçimlerinin bir ön hazırlığı olarak görüyorlar.

Denktaş'ın partisi Ulusal Birlik Partisinin yerel seçimleri kazanmak amacıyla halkın oyları üzerinde etkin rol oynayabilecek adaylara mevki, bağ-bahçe koyun, inek, dükkan, para, kredi ve benzeri şeyler dağıttığı, seçim sonrası için büyük vaadlerde bulunduğu gözleniyor. Bunların yanısıra Türkiye halkının ve Kıbrıs halkının geleceğini yakından ilgilendiren bir oyunun Denktaş yanlılarınca sahneye konduğu gözlenmektedir. Bu oyun, Kıbrıs Türklerinin seçimlerle doğacak iradelerini etkisiz hale getirme çabalarıdır.

Son günlerde UBP yanlılarınca seçimlerde avantaj sağlamak için Türkiye'den gelen TC yurttaşlarına İçişleri Bakanlığına bağlı Muhaceret Dairesi tarafından usulsüz bir şekilde hızla "Kıbrıs Türk Federe Devleti Yurttaşlık Belgesi" dağıtılmaya başlandı. Tespit ettiğimize göre, 21 Mart 1980 tarihinde TC vatandaşlarına verilen Kıbrıs Yurttaşlık Belgesinin kaydı 17 bin 141 iken, bu sayı 26 Mart 1980'de 31 bin 290'ı geçmiştir. Yani 5 gün içinde TC vatandaşı olan 14 bin 149 kişi Kıbrıs Türk yönetimi vatandaşlığına alınmıştır. TC vatandaşlarının Kıbrıs Türk yönetimince Kıbrıs vatandaşlığına geçirilme çalışmaları hızla sürdürülüyor.

1976 genel seçimlerinde tarım işgücü adı altında Kuzey Kıbrıs'a gelen TC yurttaşlarına Kıbrıs Türk yönetimi yurttaşları olmamalarına rağmen oy kullandırılmıştı. Bu kullandırılan oylar o zaman genel oyların yüzde 25'ini teşkil ediyordu. Muhalefet ise bu oyların ancak yüzde 2'sini alabilmişti. Bu durumda Ulusal Birlik Partisinin aldığı yüzde 53 oranındaki oyun sadece yüzde 30'u Kıbrıslı Türkler tarafından verilmişti. Kıbrıslı Türkler UBP dışında, sol eğilimli partileri yüzde 70'e varan bir oy oranıyla desteklemişlerdi. Ancak yüzde 25'lik TC vatandaşlarının verdiği oy faktörü nedeniyle Kıbrıslı Türkler kendi iradelerinin ürünlerini toplayamamışlardı.

Şimdi artan bir hızla TC vatandaşı insanların partizan amaçlarla Kıbrıs yurttaşı yapılması, Kıbrıslı Türkler arasında büyük bir huzursuzluk yaratıyor.

Seçimler konusunun ilginç başka bir yanı daha var: TC uyruklu Türkler büyük bir hızla Kıbrıs vatandaşı yapılıp kendilerine seçmen hakkı tanınırken, gerçek Kıbrıslı olan Kuzeydeki Rum halkının oy kullanma hakkı henüz verilmiş değil.

Kıbrıs Türkleri bu uygulamalara büyük bir tepki duyuyorlar. Ulusal Birlik Partisinin bu girişimlerinin Türkiye hükümetleri ve Türkiye'deki sözümona ilerici yazarlar tarafından desteklenmesini de eleştiren Kıbrıs Türkleri kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesini engelleyen bu uygulamaları utanç verici olarak nitelendiriyorlar. Türkiye'nin yoksul halkının Kıbrıs'ta barışı engelleyen bugünkü yönetimin partizanca emellere alet edilmesine karşı çıkan Kıbrıs muhalefet partileri ve Kıbrıs'ta çıkan Kıbrıs gazeteleri Türkiye'deki aydınlar ve demokratlardan bu konuları Türkiye halkına açıklamalarını ve bu tutumlara karşı çıkmalarını bekliyorlar.

Eski Sağlık Bakanı Mete Tan, döneminde de sıtmayla mücadeleye önem verilmişti. Fotoğrafta, Türkiye1979 Sıtma Çalışmaları Toplantısından bir görünüm. (Fotoğraf: AA)

Adana' da her mahallede bir kan istasyonu kuruluyor

ADANA (AA)

Sıtma Savaş Bölge Eradikasyon Başkanlığı Adana'da şimdiye kadar uygulanan merkezde kan alma sistemini değiştirerek, her mahallede bir kan alma istasyonu kuracak.

Şehir nüfusunun artması kan alma sırasında meydana gelen sıkışıklıklar ve sıtmayla savaşta daha etkin mücadele sürdürmek için bu kararın alındığını açıklayan yetkililer, şimdiye kadar vatandaşın kanının sadece Sıtma Enstitüsünde alındığını hatırlattılar.

Ana Çocuk Sağlığı Merkezlerinin bulunduğu mahallelerde kan alma işleminin buralarda yürütüleceğini ifade eden ilgililer, ayrıca sağlık ocaklarının bulunmadığı yerlerde de muhtarlıklardan bir yer isteneceğini ve buralarda sıtma konusunda eğitilmiş ebelerin görevlendirileceğini açıkladılar.

40 yıl sonra

Köy Enstitülerini nasıl değerlendiriyorlar?

Hazırlayan: Mehmet Yeşil

ADNAN BİNYAZAR

«Ağaç yetişmez dedikleri yerlerde, yumruk büyüklüğünde kayısılar sallanıyordu ağaçlarda...»

Adnan Binyazar (solda), Köy Enstitüsü yıllarında Osman Şahin (sağda) ve bir arkadaşıyla bir piyes sırasında. (Dicle Köy Enstitüsü-1952)

Köy Enstitüleri 1940 yılında kurulmuştur. Yani çok partili döneme geçişin hemen eşiğinde. Türkiye, "gerçek efendi", saydığı köylünün çocuklarını okutacaktır, bu kuruluşlarda.

Yararlarına gelelim: En büyük yararı, köy çocuklarına öğrenim olanağı sağlamasıdır. Bu halkın çocuğu da okuyacak, öğretmen, yazar olacak, yönetime katılacak... Bunlar gözetilmiş olmalı. Okudular; öğretmen, yazar oldular, yönetime katıldılar. Ama 1950'lerden bu yana en çok onlar sürüldüler, kıyıldılar, kurşunlar altında can verdiler. Onların bir şeyler olması meğer ne tehlikeliymiş:

Köy Enstitüleri kurulalı daha dört yıl olmuştur. Hürrem Arman'ın anlattığına göre, 1944'ün 17 Nisanında İnönü, Hasan Ali Yücel'e şu soruyu yöneltmiştir: "Yücel, bu çocuklar köylerine gidince bizi tutacaklar mı?" Kuruluşunda asıl bu amaç mı güdülüyordu dersiniz? Böylece, oy depoları mı çoğaltılacaktı? Sonradan, depo olmayacağı anlaşılan bu yuvaların kapatılmasına bunun için mi ses çıkarılmamıştı?

Köy Enstitüleri ne amaçla kurulursa kurulsun, belli ki hiç kimsenin güdümünde olmayacak biçimde yetişmişlerdir oradan çıkanlar.

Gelelim işin gerçek yanına: Hep savunmuşumdur, eğitim, çoğu etkin kılmaya yönelik olmalıdır. Seçme büyük çokluktan yapılmalıdır. Bir fizik bilgininin çıkması, o alanda binlerce kişinin çalışmasına bağlı bir olgudur. Einstain'lar, Rossenberg'ler, kolay çıkmıyor. Büyük yazarların, büyük sanatçıların temelinde, çalışan nice kişiler vardır. Sanatçı, yazar, toplumun özüdür. Toplum elene elene en iyisini çıkarır ortaya. Köy Enstitülerinin amaç yönünden yararını burada aramak gerekir. Köy Enstitüleriyle, kültürümüze çoğunluğun katkısı sağlanmıştır. Sanatçılar, yazarlar belli bir azınlığın içinden değil, Türk halkının tümünden seçilmeye başlanmıştır. Önemli bir olaydır bu. Egemen sınıfların korkusu da buradan kaynaklanmaktadır. Kendi yetkileri azalacaktı. Biliyorlardı bunu. Onlar, çıkarlarını halk yararına yöneltecek bir kesimin var olmasını isterler miydi?

Başka bir yararı da, biliyorsunuz, Köy Enstitüleri, bulundukları çevreyi üretken kılmaya yönelikti. Kıraç topraklarda birden tarlalar uzanmaya başlamıştı, bağlık bahçelik olmuştu her yan. Ağaç yetişmez dedikleri yerlerde yumruk büyüklüğünde kayısılar sallanıyordu ağaçlarda. Yediğimiz ekmeğin buğdayını biz üretiyorduk. İneklerimiz bakraç dolusu süt vermeye başlamıştı. Bu yönüyle Köy Enstitüleri bir tarım eğitim merkezi olma yolundaydı. Çevre köylerle bağlantı kurulmaya başlanmıştı bile. Köye hizmet götürmek bir iki temel atmakla olmuyor. Köy sağlık ocakları ne durumdadır? Köylü ahır diye bile kullanmıyor bu yapıları. Çünkü hizmet göstermelik götürülmüştür. Oy toplansın diye götürülmüştür. Oysa Köy Enstitülerinden yetişen sağlık memuru en kısa sürede koşuyordu yurttaşının hizmetine. Yerinden yetişiyordu halka hizmet verenler. Şimdi ise, "ithal malı" hizmetlilerle hiç bir sonuca varılmıyor. Bir kişinin yapabileceği işe otuz kişi verilmesine karşın yurttaşımız her türlü hizmetten yoksundur. Köy Enstitüleri en çok, bu üretkenlik yönünden önemli idi. Onu da yozlaştırdılar, imparatorluk dönemi çıkarcılığına dönüştürdüler.

Uygulamadaki hatalarını soruyorsunuz. Gerçekte her kuruluşun başlangıçta hataları olabilir. Ne var ki Köy Enstitüleri başlangıçta en az hatalı kuruluşlardır. Genel bir kural vardır: İlk kurulan her yerde hatalar olabilir. Ama gün geçtikçe bu hatalar azalır. Bizde bunun tam tersi oluyor. Önce hatası az oluyor, sonradan bin hatayla yok olup gidiyor. Herhangi bir kamu kuruluşunu getirin gözlerinizin önüne, ya da bir okulu. Başlangıçta pırıl pırıl bir yapıyla karşılaşırsınız. Camları, sıraları, masaları, yerleri pırıl pırıldır. Birkaç ay sonra insanın giremeyeceği duruma gelir. Bunun gibi, Köy Enstitüleri de başlangıçta kusursuzdu. Çünkü her şey enine boyuna düşünülüyordu. Orada görev üstlenenler yurtseverlikle çalışıyorlardı. Seçkin öğretmenler gönderiliyordu. Sonradan hep yozlaştı bunlar.

Köy Enstitülerinin kentlerden uzak yerlerde kurulmasını hata sayanlar vardır. Oysa en olumlu olan budur. Benim okuduğum Dicle Köy Enstitüsü (Diyarbakır- Ergani) kıraç bir ovanın ortasında kurulmuştu. Susuzdu. Öyle ağaçlıklı bir yer de değildi. Ama artezyen yöntemiyle çıkarılan su, boruları patlatıyordu. Enstitünün güneyini kaysı ağaçları kaplamıştı. Çevresi buğday tarlalarıyla sarılmıştı. Koyunlar, inekler, atlar yayılıyordu çayırlarında. Koca ovada bir ışık topu gibiydi enstitümüz. Öylesine elektrikle donanmıştı. Bu elektrik yavaş yavaş tüm çevreye yayılacaktı. Bu da olmadı, ışığın yayılmasından korkuldu. Öğrencilerde kent yaşamına heves uyandırıldı. Kent öğretmen okullarında okuyanlara kumaş giysi verirlerdi, bizler kalın kaba kumaştan giysiler giyerdik. Köy Enstitülerinden çıkanlar yasa karşısında da eşit işlem görmüyorlardı. Maaşları, kentte okuyanlarınkinden daha azdı.

Kuşkusuz bunlar giderilebilirdi. Ancak uygulamada gördüğüm çok önemli bir aksaklığa değinmek istiyorum. Bu da biraz önce değindiğim gibi, öğretmen sorununda düğümlenmektedir. İyi olanakları belirli noktalarda yoğunlaştırmak Köy Enstitülerinde de söz konusu idi. Örneğin iyi yetişmiş öğretmenler genellikle merkeze yakın yerlere veriliyordu. Uzaktaki enstitülere ya sürgünler gönderiliyor, ya da çiçeği burnunda yeni mezunlar. Kimi dersler de boş geçiyordu. Örneğin bizim Türkçe dersimize bir ev-işi öğretmeni geliyordu.

Bence, Köy Enstitülerine kimlerin öğretmen olabileceği sorununun başlangıçta ele alınmaması en büyük hatadır. Sonradan kurulan Yüksek Köy Enstitüleri ise işlevini yerine getiremeden kapatılmıştır. Sanırım nitelikli öğretmen yetiştirme gereksinimi sonradan duyulmuştur. Köy Enstitüleri kapatılmasaydı, bu uygulama çok iyi sonuçlar yaratacaktı. O dönem yöneticilerinin en büyük yanılgısı, Köy Enstitüsü olarak yalnızca Hasanoğlan'ı gözönünde bulundurmalarıdır. Oradaki düzen çok yanıltıcı olmuştur. Gelenler orayı görünce hayran olmuşlardır, yöneticiler de bu hayranlığın etkisi altında kalmışlardır ister istemez. Ne var ki, bölgeye göre Köy Enstitülerinin kendine özgü yönleri vardı. Bu yönleri gözönünde bulundurabilecek nitelikte öğretmenlerin yetiştirilmesi ise en önemli sorundu. Örneğin, kimi öğretmenler, tutsak yönetir gibi ezmişlerdir öğrencileri. Ağızsız dilsiz köy çocuklarını acımasız dövmüşlerdir. Öyle koşullanmıştık, öğretmen öldürse bile haklıdır. Bu tür kişiler, doğal olarak, öğrencide kişilik kuracağına, onların kişiliklerini ayaklar altına almışlardır. Bunları, yıllar sonra bir özeleştiri olarak değerlendirmenin gerekliliğine inanıyorum. Ama ne olursa olsun, aşılacaktı bütün bunlar ve köy çocukları çağdaş dünyayla, kendi toplumlarıyla, gerçeklerle daha çabuk yüz yüze geleceklerdi. Bugün, yozlaşmış bir orta öğretim ve yüksek öğretim düzeninde bu kuruluşlar ne büyük anlam taşır, bellidir bu. Köy Enstitüleri de ileride yine doğarsa,- doğacağına, büyük inanç besliyorum- bu özeleştirinin gerekli olduğunu sanıyorum.

DEVAM EDECEK

Bir anı ve işte Köy Enstitüleri

YIL 1942 mevsim kış. Büyük kış. Şubat ayının ortası. Çifteler Köy Enstitüsünde ısı, gece -27 dereceye kadar düşüyor. Nöbetçiyim. Saat 21.00'de öğrencileri yatakhaneye gönderdim. Temizlik ve sobaların kontrolü için etrafı dolaşırken su kanalının donmaya başladığı haberi geldi. Kanala gittiğim vakit Okul Müdürü Sayın Rauf İnan'ı buzları kırarken gördüm. Bir tırmık alarak yardım etmeye başladım. Bir müddet sonra ellerim uyuşmaya başladı. Müdür Bey eldivenlerinden bir tekini bana verdi. Bir elim cebimde eldivenli elimle tırmık çekiyorum. Bir aralık burnumun, kulaklarımın uyuştuğunu hissettim. Vakit bir türlü ilerlemiyor zannediyordum. Ayak bileklerimden sonrası yokmuş gibi geliyordu bana. Müdür Beyle konuşacak halim bile kalmamıştı. 20-25 metre kadar yeri temizlemiştik. Bir aralık baş tarafa gittim. Temizlediğimiz yerlerin tekrar donduğunu hayretle gördüm. Müdür Bey de durumu görmüştü. Bana, "Süleyman, tabiatı yenecek gücümüz kalmadı. Yenemeyeceğiz Bırakalım" dedi. İşi bıraktık. Savağı açtık. Kalın buz tabakası altındaki su boşaldı. Elektrikler söndü. Okul içimizdeki gibi karanlığa büründü. Bir iş yapamamanın ezikliği ile yatakhanenin yolunu tuttuk. 150-200 m. uzaktan kurt ulumaları duyuyorduk. Yürüyorduk. Buna yürümek demek yersiz. Ayaklarımızı sürüklüyorduk. Doğru dürüst adım atacak halimiz kalmamıştı.

Güçlükle soyundum. Yatağa girdim. Sabaha kadar uyuyamadım. Bu gün o su arkı kurumuş, bent yıkılmıştır. 38 yıl geçmiş olmasına rağmen arkın yanından geçerken o soğuk geceyi hatırlıyorum, vücudum ürperiyor.

Süleyman Gülterkin
Emekli Öğretmen

Cumhurbaşkanı seçimi

(Baştarafı 1. sayfada)

dendi mi, ismi milletin gönlünde yerleşmiş olmalıdır, herkes onu saygıyla ve kıvançla anmalıdır.

İyi ama nerede öyle adam diyeceksiniz, bu düzenin çıkarabileceği öyle bir adam var mı? Bu soru gerçekten de yerindedir. Ülkemizin ve halkımızın kaderini değiştiren hangi büyük hizmet, hangi büyük başarı, hangi büyük iş vardır? Kırk yılın bilançosu geldiğimiz yerden bellidir. Düzenin her teli bozuktur. Milli Kurtuluş Savaşımız ve arkasından gelen yılların devrimci, yenilikçi atılımlarının yerini şimdi tam anlamıyla bir eskime, yozlaşma ve çürüme almıştır. Artık varolan düzen, bırakalım milletin gönlüne yerleşmiş bir insanı, millete güven veren, seçkin bir insanı dahi Cumhurbaşkanı adayı olarak çıkaramamaktadır. Düzen çürüyüp koflaştıkça, bütün kurumların içi boşalmakta ve hiç bir şeyin ağırlığı kalmamaktadır.

Bu hale düşen, hiç şüphesiz düzenin eskiyen ve yozlaşan kurumlarıdır. Bir de Türkiye'nin filiz süren, yenileşen, genç ve sağlıklı yönü vardır. Bağımsızlık, birlik, barış ve özgürlük isteyen geniş kitleler vardır. Özellikle 1960 sonrası özgürlük ve bağımsızlık hareketinin ürünü olan değerli halk önderlerimiz, aydınlarımız, bilim adamlarımız, pırıl pırıl insanlarımız vardır.

Türkeş'in komandolarının katlettiği Bedri Karafakioğullar, Tütengiller, Doğan Özler, Ümit Doğanaylar, İpekçiler, Bedrettin Cömertler ve en son Ümit Kaftancıoğullar ile tur atan adayları bir karşılaştırınız. Demirel, Türkeş'in cinayet ve tertiplerini himaye eden siyasetiyle bunca değerli insanımızı, bu ülkeye bu halka çok gördü. Bir de Cumhurbaşkanı adayıdır diye ortaya sürdüğü Bilgiç'e bakınız. AP kulisinde aday olarak adı dolaşan Faik Türün'e ve benzerlerine bakınız. Bunların hangisi MHP ile dostluk politikasına kurban edilen o insanların tırnağı olacak değerdedir? Çürüyen düzen, milletin önüne doğru dürüst bir Cumhurbaşkanı adayı çıkaramıyor, bir yandan da ülkenin kırk yıllık değer birikimini paslanmış çarkları arasında öğütmek, kan deryasında boğmak telaşında.

CHP de gerçek kimliğini bir kere daha ortaya koydu. 12 Mart Muhtırasının altındaki imza, gel zaman git zaman CHP'nin Cumhurbaşkanı adayı oldu. İnsan belleği bu kadar da mı unutkan? Neydi o 12 Mart Muhtırasının maddeleri? Adamlar Parlamento düzenini açıkça askıya aldılar. Bir kağıt parçası yollayıp hükümeti devirdiler ve yeni hükümetler kurdular. Nerde kaldı hükümetlerin Parlamentoya karşı sorumluluğu? Nerde kaldı hükümetlerin geliş ve gidişini düzenleyen yasal kurallar? 12 Mart'ta Parlamentoyla ve özgürlüklerle göğüs göğüse gelmiş bir insan, nasıl olur da Cumhurbaşkanlığı için düşünülebilir? Hangi özür, hangi izah 12 Mart Muhtırasının altına atılan imzayı hoş karşılamaya yol açabilir?

İçine girdiğimiz bu fırtınalı ve çalkantılı dönemde, Cumhurbaşkanının kişiliğinde Parlamento ve özgürlüklerin üzerine en küçük bir gölge düşmesine izin verilebilir mi? Jetlerini alçaktan uçurtup hükümetlere karar dayatmasıyla ünlü bir general bu konuda kime güven verir? En azından 12 Mart Muhtırasını imzalamayı reddetmek cesaretini gösteremeyen, o zor günlerde halkın özgürlüklerini savunamayan bir yetkilinin ilerde cesur davranabileceğini kim iddia edebilir? Diyelim ki pişman olmuştur ya da hatasından ders çıkarmıştır, o zaman da CHP'ye düşen görev bu üyesini biraz alçakgönüllü davranmaya çağırmak değil midir? Ama nerde bunları düşünecek bir CHP?

Demirel ve Ecevit, son derece ciddi ve sorumluluk gerektiren bir görev karşısında gene sorumsuz, gene vurdumduymaz bir tutum içindeler.

Böyle Cumhurbaşkanı seçimi olmaz. Cumhurbaşkanı adayları bir yıl, hadi bilemediniz altı ay öncesinden belli olmalıydı. Milletin önünde açıkça tartışılmalıydı. Ayak oyunları, adam harcamalar, binbir dalavere ve hesap hiç olmazsa Devlet Başkanlığı seçimine karıştırılmasaydı. İki büyük partinin lideri, hiç olmazsa şu çalkantılı ortamı dikkate alarak ve ülkenin geleceğinin yüzü suyu hürmetine biraz sorumlu davransalardı. Ama ne gezer! Parlamento ve seçim sistemine olan inanç yıpranıyormuş, zaten yarım yamalak olan demokratik ve parlamenter kurumlar yıpranıyormuş, Cumhurbaşkanlığı kurumu yıpranıyormuş umurlarında bile değil-

TRT'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

Yiğit Köker'in açıklaması ise onbeşinci sırada yayınlanması dikkati çekti.

12 Nisan günü haber bülteninde ise üç MHP yetkilisinin açıklaması üst üste yer aldı. Demirtola ve Kabadayı'nın Cumhurbaşkanlığı konusundaki açıklamasından sonra, Yaşar Okuyan'ın "sel için acele yardım gönderilmesi" konusundaki demeci, yine Yaşar Okuyan'ın Kaftancıoğlu'nun katledilmesi ile ilgili olarak Ülkücü Gazeteciler Cemiyeti Başkanı sıfatıyla yaptığı açıklamasına yer verildi.

Öte yandan araştırmacı ve Köroğlu derlemecisi Ümit Kaftancıoğlu'nun katlinden sonra TRT yöneticilerinin söz verdikleri ve hazırlandığı halde Kaftancıoğlu'nu tanıtan bir programı yayınlamamaları TRT çalışanları arasında tepkiyle karşılandı. Telgraf çekerek yöneticilerin tutumunu eleştiren TRT çalışanlarının, pazar günü yapılan eğlence programının iptal edilmesi konusundaki önerilerinin de yöneticiler tarafından reddedildiği öğrenildi.

Devrimci-Yol...

(Baştarafı 1. sayfada)

Dev-Yol bildirisinde, devrimciliğin, zorbalığa ve baskıya karşı mücadele etmek olduğunu belirterek şöyle diyor: "Tehditle halkın kazanılamayacağını, tersine tehdidin, halkın husumetine ve nefretine yol açacağını, sıradan bir sempatizan dahi bilir. Devrimcilik, halkın yararına olanı savunmak ve yapmaktır. Halkın yararına olanı da, ikna ederek, kazanarak, ve halkla birlikte yapmaktır. Halkın üzerindeki her türden sömürüyü, baskıyı ve tehdidi ortadan kaldırmak için mücadele eden devrimciler açısından, halkı tehdit ağır bir suçtur."

DEVRİMCİLER HARAÇ ALMAZ

Bildirinin haraç alma ile ilgili bölümünde, halktan ve esnaftan zorla para toplanması ve bu işi devrimcilik adına yapanlar, eleştiriliyor. Esnaftan zorla haraç toplamanın, faşistlerin ve serserilerin işi olduğu açıklanıyor.

HİÇ KİMSEYE HARAÇ VERMEYİN

Dev-Yol'un dağıttığı bildirinin son bölümünde, faşistlerin etkinlik kurdukları bazı bölgelerde halktan haraç topladıkları, mafiacılığı, bizzat hakim sınıfların teşvik ettiği, ve bu tür işlerin polis teşkilatı ile içli dışlı sürdürüldüğü vurgulanarak şu çağrı yer alıyor: "Sizden bağış veya yardım talep eden ve devrimci olduğunu söyleyen herhangi bir kişinin tavır ve davranışlarından kuşkulanıyorsanız; bağış talep eden kişinin düşüncesine katılmıyorsanız veya sempati duymuyorsanız veya her ne sebeple olursa olsun bağışta bulunmak istemiyorsanız, talep eden kim olursa olsun para vermeyin."

AP,67...

(Baştarafı 1. sayfada)

me konusu AP il teşkilatı içinde yeni çatlakların ortaya çıkmasına yol açıyor.

Öteden beri MHP ile işbirliğinden yana olan bazıları Gündüz Kapancı gibi sabıkalı Nazileri Tariş'e müdür yapmaya çalıştılar. Bu arada Tariş'e hakim olmak için bir vurucu güce sahip olmak çabasına giren bazıları da MHP'ye yanaştı.

Şimdi Tariş'e işçi alımını AP İl yönetiminin denetimi altında kurulan "Tariş İşçi Alım Komisyonu" sürdürüyor. Bu komisyonun tespitlerine göre AP hükümeti kurulduktan sonra Tariş'e alınan 199 kişiden 67'si MHP'lidir. MHP'lilerin Tariş'e nasıl girdiğini yetkili bir AP'li söyle açıklıyor:

"Bizim tabanımızda MHP gibi vurucu kırıcı bir kadro birikimi yok. Tariş'den telefon geliyor, bekçi kadrosu için uygun nitelikte 30 kişi gönderin diyorlar. Teşkilata haber salıyoruz, böyle adamlar toplanırken tabii MHP'liler rahatça sızıyor."

MHP'li fedailerin Tariş'e AP teşkilatı kanalıyla sızdığını, Tariş'de üst kademede görevli tanınmış MHP' liler de doğruluyor: "Biz ve CHP Tariş'de bir dönem geçirdik. Şimdi sıra AP'de. Gerçi şimdi Tariş'e MHP'liler de giriyor ama, benim kanalımla değil. Bir bakıyorum, karşıma AP İlçe Başkanının kartıyla çıkıp geliyorlar."

Bekçi kadrosuna alınan MHP'lilerden bazılarının tanınan MİSK fedaileri olması, önümüzdeki günlerde Tariş işçilerinin başına bir de MİSK belasının sarılmak istendiğini gösteriyor. MİSK'in Tariş'e yerleşmeye hazırlandığı yolundaki söylentiler şimdiden yayılmaya başladı. MİSK Fedailerini işçilerin başına silahla bekçi diken AP yöneticileri bundan sonraki olayların da sorumlusudurlar.

Bu oyun bozulmalıdır. Önümüzdeki günlerde Tariş'e yerleştirilen MİSK fedailerini birer birer açıklayacağız. Bütün Tariş çalışanları bildiklerini ve gördüklerini gazetemize iletmelidirler.

İTÜ Spor Kulübü Başkanı Eralp Sarper:

"Halk oyunları şenliği, öğrenciler arasında birliği güçlendirecek"

İSTANBUL (ÖZEL) İSTANBUL Teknik Üniversitesi Spor Kulübünün düzenlediği 1. Türkiye Üniversitelerarası Halk Oyunları Şenliği ile ilgili bir açıklama yapan Kulüp Başkanı Eralp Serper, "Şenlik öğrenciler arasında birlik ve arkadaşlık bağlarını kuvvetlendirecek" dedi.

26 üniversitenin katılmasıyla bu yıl ilk defa yapılacak şenlikte çıkacak aksaklıkların normal karşılanmasını isteyen İTÜ Spor Kulübü Başkanı Eralp Serper şöyle dedi:

"Çalışmaların çoğu üniversitelerde şenlik ilanından sonra başladı. Şenliğe katılma oranı beklenenden fazla. Şenliğe katılan ekiplerin bütün giderlerini biz kendi olanaklarımızla karşılıyoruz. Üniversiteden bu konuda hiç bir maddi yardım almadık." Serper, yapılacak olan şenliğin bütün öğrenciler arasında birlik ve arkadaşlık bağlarını kuvvetlendireceğini de sözlerine ekledi.

Şenlik sonunda katılan ekiplere çeşitli armağanlar verilecek. Değerlendirmeyi yapacak kurul üniversite çevrelerinden ve uzmanlardan 9-10 kişiden oluşuyor.

Şenlikte başarılı olan beş ekibe ve en iyi araştırma yapan bir ekibe çeşitli armağanlar, ayrıca şenliğe katılacak bütün ekiplere birer haziranplaketi de verilecek.

Ankara'da ekmek küçülüyor ve on lira oluyor

ANKARA (ÖZEL) ANKARA'daki ekmek fırınlarındaki son direnişle gündeme tekrar gelen ekmek zammı sorunu resmi olmayan şekliyle sonuçlandı. Bu durumda Ankaralılar, 480 gram olacak ekmeği 10 liradan yiyecek.

Tek Gıda İş ile Fırın İşverenleri Sendikası arasındaki uyuşmazlık çeşitli arabulucuların çabalarıyla sonuçlandı. Fırınlarda çalışma süreleri konusundaki uyuşmazlık sona erince İl Koordinasyon Kuruluna resmi bir dilekçe ile başvurulması gerekiyor. İl Koordinasyon Kurulu ise Ankara Belediyesine bir davet çıkararak fiyat saptaması yapılmasını sağlayacak. Saptanan fiyat da Ankara Valiliğince açıklanacak. Ancak bu işlemlerden önce ekmeğin fiyatı belirlenmiş durumda. Ankaralılar bu işlemlerin bitiminden başlayarak, ekmeği zamlı olarak yiyecekler.

Bu arada, Ankara içinde çalışan dolmuşların zam isteği de belediye tarafından inceleniyor. Ancak Ankara Belediyesi, dolmuşlara daha yeni zam yapıldığı gerekçesi ile bu zammı vermek istemiyor. Bu arada dolmuş sürücülerinin de fırıncıların yöntemine başvurarak, yani hizmeti durdurarak zammı almasının mümkün olabileceği söyleniyor.

Hükümet ve Türk-İş, toplusözleşmeler için 22 Nisanda biraraya geliyor

ANKARA (ÖZEL) KİT'lerde çalışan 800 bin kadar işçi için yapılması gerekli toplu sözleşmeler konusunda yeni bir toplantının 22 Nisan Salı günü yapılacağı bildirildi.

Bu toplantıda Başbakanlık Toplu Sözleşme Koordinasyon Kuruluna Başbakanlık Müşteşarı Turgut Özal, Türk-İş bünyesinde oluşturulan Koordinasyon Kuruluna ise Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier başkanlık edecekler.

Toplantıda KİT'lerde yapılacak toplusözleşmeler için genel ilkelerin belirlenmesine çalışılacağı bildirildi.

Adalet...

(Baştarafı 1. sayfada)

leri hem öğrencileri huzursuz ederek, kargaşalığı körüklüyorlar.

BAKANLIK ÇALIŞANLARI ÖLÜMLE TEHDİT EDİLİYOR

Milli Eğitim Bakanlığında bir süre azalan komando saldırısının yeniden yoğunlaştığı bildirildi. Maliye Bakanlığından kadrolu olan ve Milli Eğitim Bakanlığında göre yapan Muhasebe Müdürlüğü çalışanlarını sürgün edemeyen Bakanlığın yıldırma yöntemi izlediği öğrenildi. Geçen hafta başında iş çıkışında, dışardan gelen kalabalık bir grup MHP'linin Bakanlık içinde saldırısına uğrayan çalışanlar, şimdi de takip edilerek ölümle tehdit ediliyor. Bu serviste çalışan bir memurun evine kadar takip edildiği ve "Milli Eğitimi size mezar edeceğiz" diye tehdit edildiği bildirildi. Polislerle MHP'li komandoların işbirliği içinde saldırıları tertiplediği öğrenilirken Müsteşar Abdullah Nişancı'nın da olaylarda büyük rolü bulunduğu söyleniyor.

Öte yandan, bazı ilerici müdür yardımcılarının da istifaya zorlandıkları ve bunlardan ikisinin dövüldüğü belirtildi. Bunlardan 20 yıllık memur olan İlköğretim Genel Müdürlüğü Şube Müdür Yardımcısı Hasan Sevgi önce tehdit edilerek istifaya zorlandı, daha sonra da dövüldü.

Bu arada, Milli Eğitim Bakanlığına sınavla 200 memur alınacağı ve bunların da komandolardan seçileceği öğrenildi.

MALATYA VE ELAZIĞ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜKLERİNE DE MHP'LİLER ATANDI

Yeni hükümet tarafından Malatya ve Elazığ Milli Eğitim Müdürlüklerine atanan MHP yanlısı yöneticiler, bu şehirlerdeki okulları kargaşa alanı haline getirdiler. Elazığ Milli Eğitim Müdürü Mustafa Nar'ın orta dereceli okullara yaptığı keyfi ve taraflı atamalardan sonra, Elazığ'da birçok öğretmen okullara gidemedi, bazı okullarda ise öğrenciler olayları protesto ederek derslere girmedi.

Malatya Milli Eğitim Müdürlüğüne atanan Şehmuz Üçkardeşler'in eski Malatya Lisesi ve Turan Emeksiz Lisesine atadığı MHP yanlısı müdürler, bu şehirdeki saldırılarda başı çeken komandoları liselere kaydetmeye başlayınca olaylar da arttı.

MÜDÜR 23 YILLIK AŞÇIYI COPLADI

Turan Emeksiz Lisesine komando kayıtlarının başlaması üzerine bazı öğrenci velileri sıkıyönetime başvurarak önlem alınmasını istediler. Sıkıyönetimin kayıtları durdurmasından sonra Müdür Orhan Bozkurt ve MHP yanlısı öğretmen Ahmet Coşkun, polislerle birlikte öğrencileri coplamaya ve copladıkları öğrencileri kendileri polis arabalarına bindirmeye başladılar.

Müdür Orhan Bozkurt bundan bir süre önce de kendisinden izin isteyen 23 yıllık aşçı İsmail Emir'i coplamış ve başından yaralamıştı.

MÜDÜR MUAVİNİNİN ODASINDA MAVZER ASILI

Komandoları okula kaydetmesiyle tanınan Kayseri Lisesi Müdür Başmuavini Osman Özdemir ise odasının duvarına bir mavzer astı. Sanat Okulunda duvardaki Atatürk resmini indirerek duvara bir komandonun resmini asan MHP yanlıları yüzlerce öğrenciyi okulu terke zorluyorlar. Kayseri Lisesinde "ülkücü" olmayanları okula almayan komandolar Müdür ve Vali tarafından korunuyorlar. Liseye yeni tayin edilen bir öğretmen kendisine emir veren komandoları Müdüre şikayet ettiğinde "Git derdini Valiye anlat" cevabını aldı. Öğretmenin Vali'den aldığı cevap ise 'Ne dediklerini anlamadın mı? İstifa et diyorlar' oldu.

MHP'Lİ MÜDÜR HAFTA BAŞINDA "SAĞCI", HAFTA SONUNDA "SOLCU" ÖĞRETMENLERE DERS VERDİRİYOR

Bu arada, MHP'li yöneticilerin ve komandoların faaliyetleri Ankara'da da sürüyor. Ankara'nın Sulakyurt ilçesinin tek lisesine bir süre önce atanan ve MHP'li olduğu söylenen Müdür Adnan Sığın'ın haftanın günlerini bölerek, programı pazartesi ve salı "sağcı" öğretmenlerin, haftanın diğer günlerinde "solcu" öğretmenlerin ders verebileceği şeklinde düzenlediği öğrenildi. Bunun dışında, okula dışardan toplu olarak gelen komandoların öğretmen ve öğrencilere baskı uyguladığı da gelen haberler arasında.

MHP'Lİ ÖĞRETMENLER VE ÜGD'Lİ KOMANDOLAR KARAMAN'DA HUZUR BIRAKMADI

Konya'nın Karaman ilçesindeki Endüstri Meslek Lisesine Ülkü-Bir kurucusu İzzet Çevik'in Müdür, Ülkü-Bir üyesi Ulvi Emre'nin öğretmen olarak atanmasından sonra burada da huzur kalmadı. Yunus Emre Ortaokulunda Emine Koçak adlı bir öğretmen derslere peçe ile girerken, Karaman Lisesine atanan Müdür Ahmet Türe'nin okuldan atılmış ve beklemeli olan komandoları okula aldığı bildirildi. Yeni Müdürün, Vahdettin ve Abdülhamit'i övüp Mustafa Kemal'e hakaret ettiği öğrenildi. Geceleri öğrencileri dövdüğü de belirtilen Müdürden destek alan komandolar ise okul içinde öğrencilere saldırılarını artırdılar.

Karaman'da huzursuzluğun sorumlularının MHP İlçe Başkanı Mustafa Diler ile onun talimatlarıyla hareket eden AP İlçe Başkanı Mehmet Arı ve Hüseyin Yıldızbaş olduğunu bildirildi.

Evinde devrimci kitaplar bulunan bir genç gözaltına alındı

İSTANBUL (ÖZEL) ÖNCEKİ gün sabaha karşı Feriköy ve Kurtuluş semtlerinde geniş bir operasyon düzenleyen sıkıyönetim görevlileri, evinde devrimci kitaplar bulunan bir genci, 80'lik bir ihtiyarı ve ayrıca 3 kişiyi daha gözaltına aldılar.

Sabaha karşı 03.00 sıralarında başlatılan operasyon sırasında Ümit Ürkmez adlı gencin evine giren güvenlik görevlileri, evde bulunan Türkiye Gerçeği, Halkın Sesi dergileri, TİİKP Davası Savunma, Mao Zedung'un Partinin Çalışma Tarzını Düzeltelim adlı kitabı ile daha çok sayıda kitabı yasak olduğu gerekçesiyle alıp götürdüler. 80 yaşlarında bir ihtiyar ise evinde 4-5 adet mermi bulundurduğu gerekçesiyle götürüldü. Diğer 3 kişi ise faaliyetleri durdurulan İLD adlı derneğin afişlerini evlerinde bulundurmaktan gözaltına alındı.

Türk-İş, Başbakanla THY grevini görüşüyor

ANKARA (ÖZEL) TÜRK-İş Kurulunun THY grevi ile ilgili olarak 16 Nisan Cumartesi günü Başbakan Süleyman Demirel ile görüşeceği bildirildi.

Öte yandan Yargıtay, işverenin reddettiği Rafet Özdemir'in THY grevinde arabulucu olmasına karar verdi. Rafet Özdemir Hava-İş Sendikası tarafından arabulucu olarak başından beri kabul ediliyor ve hazırladığı öneriler benimseniyordu. Ancak işveren işçileri haklı bulan Rafet Özdemir'i arabulucu olarak kabul etmiyordu.

İşverenin Özdemir'i kabul etmemesi üzerine, sendika aralarında İş Hukuku Profesörü Turan Esener'in de bulunduğu 3-4 isim önermişti. Ancak TÜTİS ne bu isimleri kabul etti, ne de kendisi bir öneride bulundu. Bunun üzerine konuyu görüşen Yargıtay, Rafet Özdemir in arabulucu olarak kalmasına karar verdi.

Bu arada önümüzdeki hafta içinde toplu sözleşme görüşmelerinin yeniden ele alınacağı bildirildi. Rafet Özdemir'in bu görüşmelerde raporunu sunacağı belirtilirken, sendika yetkilileri görüşmelerin olumlu sonuçlanmasında esas sorumluluğun işverene düştüğünü söylediler.

AP...

(Baştarafı 1. sayfada)

maz emniyette verdiği ifadesinde abisinin hapisaneden kaçtıktan sonra AP Milletvekili Aslan Topçubaşı'nın eşinden sahte kimlik aldığını açıkladı. Hapishane kaçağı Mustafa Kaymaz aslen Çorum'un Osmaniye ilçesine bağlı Karaveren köyünden.

Bu arada Hüseyin Kaymaz'ın ifadesine rağmen, Melek Topçubaşı hakkında soruşturma açılması konusunda herhangi bir girişimin yapılmadığı da öğrenildi.

Oto...

(Baştarafı 1. sayfada)

görüşmede, 10 yıl içinde yerli araba fiyatlarının 29 bin liradan 800 bin liraya çıktığını söyledi ve "İstanbullu sanayiciler buradaki galerilerden pek alış veriş yapmıyorlar. Daha çok kendileri getiriyorlar Bizden daha çok Bursa ve Trakya'daki sanayiciler alıyorlar" dedi.

KAYIP— 16 Nisan 1980 günü kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.
İHSAN HAYLAZ

Gaziantep...

(Baştarafı 1. sayfada)

Güvenlik kuvvetleri tarafından yaralanan arkadaşlarını da öldüren soyguncular, daha sonra bindikleri otomobili terkederek kaçtılar. Soyguncuların, arkadaşlarını ifade vermemesi için öldürdükleri öğrenildi. Yetkililer soyguncuların kimliklerinin belirlendiğini ve olayda kullandıkları otomatik tabancaların bir evde yakalandığını bildirdiler. Yetkililer olayda kullanılan arabanın şoförünün yakalandığını ve soyguncuları azmettirdiği ileri sürülen Cuma Özarslan adlı bir şahsın da baskın sonucu ele geçirildiğini belirttiler.

ANKARA'DA

Ankara Yukarı Ayrancı son duraktaki Gima mağazasında çalışan bir tezgahtar, işten çıktığı sırada 2 kişinin silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldü. Mustafa Şahin adlı işçiyi öldürenler Yıldız Mahallesine doğru kaçtılar. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

TUZLUÇAYIR'DA HALK SALDIRGANLARA KARŞI KOYDU

Ankara'nın Tuzluçayır semtinde devrimcilere saldıran Halkın Kurtuluşu taraftarları, halk ve devrimciler tarafından etkisiz hale getirildiler. Halkın Kurtuluşu taraftarları önceki gün TİKP Tuzluçayır lokalinden çıkmak üzere olan devrimcilerin üzerine silahla saldırmak isteyince, devrimcilerin yanında yer alan çevre esnafı saldırganları püskürttü. Olayda saldırganlardan iki kişi yaralandı.

Daha önce de Halkın Kurtuluşu taraftarları TİKP Tuzluçayır lokaline girerek tahrip etmiş, Atatürk'ün ve Şefik Hüsnü'nün resimlerini parçalamışlardı.

Bu arada Ankara Eğitim Enstitüsü Müdür Muavini Şeref Geran'ın önceki gün saat 22.30 sıralarında Cebeci semtinin Cami Sokağı kavşağında silahlı saldırıya uğradığı bildirildi. Saldırı sonucu Şeref Geran'ın başından ve karnından ağır yaralandığı belirtildi.

KARS'TA

Kars'ta bir evde arama yapmak isteyen güvenlik Kuvvetlerinin evdekiler arasında çıkan çatışmada Şahin Erdem adlı bir şahıs öldü. Çatışmada bir komiser yardımcısı da yaralandı.

AMASYA'DA

Amasya Merzifon'da ilan edilen sokağa çıkma yasağı kaldırıldı. Süresiz kapatılan ortaokullar ise pazartesi günü açılacak.

İSTANBUL'DA

İstanbul Gedikpaşa'da bir bilardo salonuna patlayıcı madde koyduğu sırada jandarma tarafından ateş açılması sonucu yaralanan Adil Can adlı şahıs kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Kasımpaşa'da bir öğretmen uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı. Kasımpaşa Lisesinde öğretmenlik yapan Zülfikar Özkan'ın okula giderken Tabakhane Caddesi üzerinde silahlı bir grubun açtığı ateş sonucu yaralandığı ve hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. Yetkililer öğretmenin durumunun ağır olduğunu ve soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

Öte yandan Kartal'da şüpheli görülen bir kişinin elindeki çantada yapılan aramada 4 tabanca, şarjör ve mermiler ele geçirildi. Yetkililer Ramazan Çelik hakkında soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

Yedek subay adaylarının 9 ay er olarak askerlik yapabilmelerini öngören tasarı komisyonda kabul edildi

ANKARA (ÖZEL) İSTEYEN yedek subay adaylarının 9 ay er olarak askerlik yapmalarına imkan tanıyan yasa tasarısı Millet Meclisi Milli Savunma Komisyonunda kabul edildi. Tasarıya göre Bakanlar Kurulu yedek subay olarak askerliklerini yapacakların askerlik süresini 12 aya, er olarak yapacaklarınkini ise, 6 aya indirmeye yetkili kılınıyor. Komisyon Başkanı Kemal Kayacan askerlik sorununun cesur şekilde çözümlenmesi gerektiğini belirterek 'yedek subaylığın kaldırılması gereklidir' dedi. Milli Savunma Bakanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı Tuğgeneral Muzaffer Başkaynak da, "ileride bunu çıkarmaya mecbur değil mahkumuz" dedi.

Komisyonda konuşan Kayacan, bugüne değin hiç bir hükümetin cesur karar alamadığını belirtti ve "Bu tasarı belki bugün için yeterlidir, ama ilaç değil sadece aspirindir. Cesur karara varmak lazımdır. O da yedek subaylığın kaldırılmasıdır" şeklinde konuştu. Bu arada Genelkurmay Başkanlığı yetkilileri de, yedek subay birikiminin 90 bin kişi olduğunu ifade ettiler.

Milli Savunma Komisyonunca kabul edilen tasarının getirdiği hükümler şöyle:

— Her celp yılından önce silahlı kuvvetlerin yedek subay ihtiyacı Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecek.

— 4 yıl ve daha fazla süreli fakülte, akademi ve yüksekokul enstitü ve Milli Eğitim Bakanlığınca bunların dengi olduğu kabul edilen yurtdışı öğrenim kurumları mezunlarından askerliğe elverişli olanlar, askerlik kararlarını aldıracaklar.

— Askerlik kararı aldıran kişiler, silahlı kuvvetlerin yedek subay ihtiyacından fazla iseler, erbaş ve er olarak askerliklerini yapabilecekler.

— İsteklilerin ayrılmasından sonra ihtiyaçtan fazla yükümlü kalmış ise, silahlı kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçilerek tespit edilecek. İhtiyaçtan fazla olanlar erbaş ve er olarak askerlik yapacaklar.

— İsteklilerin ayrılmasından sonra geriye kalan yükümlü miktarı yedek subay ihtiyacını karşılamazsa erbaş ve er olarak askerlik yapmak isteyenler arasından seçilerek yedek subay ihtiyacı karşılanacak.

— Silahlı kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek sahibi yükümlüler hiç bir seçime tabi tutulmadan yedek subay adayı olacaklar.

Komisyonda kabul edilen bu tasarı daha sonra Millet Meclisi Genel Kurulunda ele alınacak.

Turlar...

(Baştarafı 1. sayfada)

çoğunluk sağlanamadığından oyların ayrımına geçilmiyor. Şimdiye kadar aynı günde yapılan iki turdan ikincisinde, aynı gün yapılan üç turdan üçüncüsünde çoğunluk sağlanamadığından oyların sayımına geçilmedi.

MESS-Maden-İş görüşmelerinden sonuç yok!

MESS parasal konulardan çok prensip maddelerini öne sürüyor!

İSTANBUL (ÖZEL) MESS ve Maden-İş arasında 8 Nisan günü başlayan ve kamuoyuna "çözümleyici", "nihai" görüşmeler olarak sunulan görüşmeler sonuç alınamadan kesildi. Dört oturum olarak düşünülen görüşmelerin üçüncü oturumdan sonra kesilmesi MESS grevinin yakın bir süre içinde sonuçlanma olasılığının azaldığını gösteriyor.

Sözleşmelerin kesilmesinden sonra MESS tarafından yapılan açıklamada Maden-İş'in işyerindeki ahenkli çalışma [illegible] yaratılması ve yasadışı olaylara sahip çıkılmaması gibi maddelerden anlaşmaya yanaşmaması kınanıyor ve "Bu tutumun Maden-İş'in sözleşme yapmayı ciddi olarak arzulamadığını gösterdiği' şeklinde yorumlanıyor.

Öte yandan MESS'in sözleşme görüşmelerinde parasal konular yerine prensip noktalarına ağırlık vermesi, MESS'in de uzlaşmacı bir yaklaşım yerine sözleşmeyi uzatmaya yönelik bir tutuma girdiğini gösteriyor.

Muzaffer Erdost tahliye edildi

ANKARA (ÖZEL) EVİNDE yapılan aramada tabanca bulunduğu için bir süre önce tutuklanan Sol Yayınları sahibi ve yönetmeni Muzaffer Erdost önceki gün tahliye edildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca gözaltına alınarak tutuklanan Erdost için, sonradan, Sıkıyönetim Savcılığınca görevsizlik kararı verilmiş ve Erdost, Ankara C. Savcılığına gönderilmişti. Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmada Mahkeme, Erdost'u 10 ay hapse mahkum etti.

Bu cezanın tecil edilmesi sonucu Erdost tahliye edildi.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına (sahibi ve) Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazışleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 26 52 44–26 61 78 İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No: 16 Tel: 103 42
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Halk Sok. 27/10 Tel: 29 00
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Bruxelles
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL.
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL.

İLAN TARİFESİ
• Başlık yanı 4000 TL.
• 8 hariç diğer sayfalar st/s 900 T.
• 8. sayfa st/cm 1000 TL.
• Renkli st/cm 1 700 TL.
• Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 20 TL.
• Küçük ilanlar kelimesi 10 TL.

Doğumunun 90. yılında Halikarnas Balıkçısı'nı anıyoruz (2)

Halikarnas Balıkçısının manevi oğlu

ŞADAN GÖKOVALI:

"Halikarnas Balıkçısı bir Anadolu uzmanı, bir Anadolu sevdalısıydı"

Doğan Kemancı

—Sayın Gökovalı, Halikarnas Balıkçısı'nın Türk düşün hayatındaki bu yadsınmayacak genişlikteki kişiliğin tanıtımı, kuşkusuz ki böyle bir gazete konuşmasına sığmaz. Yine de onun yaşamını, mücadelesini en yakınlarından biri olarak anlatmanızı istesek...

—Halikarnas Balıkçısı, esas adıyla Cevat Şakir Kabaağaçlı doğumundan beri Homeros'a benzer. Homeros hangi tarihte doğmuş, hangi tarihte yaşamış, hatta yaşamış mı yaşamamış mı, tartışıldı yıllar boyu. Yedi kent onun doğum yeri olma onurunu paylaşamadılar. Balıkçı'nın da doğum yeri olarak Faleron deniliyor, Selanik, Girit, İstanbul deniliyor. Ama bizim yaptığımız araştırmalara göre onun nüfus kağıdında da yazılı olduğu gibi 1307 yani 1890 yılının -büyük bir olasılıkla- 17 Nisanında İstanbul'da doğuyor.

Büyük sanatçılar yetiştirmiş bir ailenin çocuğu olan küçük Cevat, daha 3-4 yaşlarındayken resim çalışmalarına ilgi duyuyor. En çok da büyükelçilik yapmış yazar ve tarihçi babası Şakir Paşa'nın protokol toplantıları düzenlediği masanın altını çalışma yeri olarak seçiyor. Protokol toplantılarına katılan devlet adamları, sanatçılar zaman zaman ayaklarına yumuşak sıcak bir şeyin dokunduğunu duyuyorlar. Bu resim çalışmakta olan Cevat Şakir'dir. Kolej sıralarında Balıkçı'nın okuma hırsı sürmekte ve ufak tefek yazı denemeleri başlamakta. O kadar ki geceleri, yatılı olduğu için okulda belirli saatte yatma zorunluluğu vardı. Cevat Şakir bunun da kolayını bulur. Elektrikli bir cep feneri edinir. Battaniyenin altına girer. Elektrik feneriyle okur, yazar. Bu okumaların ürünü olan ilk yazılarını ve özellikle çevirilerini kolej öğrencisiyken yayınlamaya başlar.

Daha sonra Londra'nın ünlü üniversitesi Oxford'da modern çağlar tarihi okur. Kendisi "Burada okuduğum dört yılda öğrendiklerimi unutmak için bir dört yıl daha harcamak zorunda kaldım" derdi. O komprime bilgilerle yetinen bir kişi değildi.

—Londra'dan İstanbul'a döndüğünü, Babıali'de bazı çalışmalar yaptığını biliyoruz...

—Babıali'de belki ilk kez karikatürler, kitap süslemeleri, resimli romanlar, renkli dergi kapakları yapıyor, hatta kalıplarını bile kendisi hazırlıyor. Bir bakıyorsunuz heykeller yapmakta, bir bakıyorsunuz tezhib yapmakta.

1925 yıllarına doğru Resimli Hafta dergisinde bir öyküsü yayınlanır. Bir gün Zekeriya Sertel'e der ki "Ben sana bazı hikayeler vermiştim. Onlardan birisi asker kaçaklarıyla ilgiliydi. Şimdi de Anadolu'da bir kargaşalık var, aman ha yayınlama onunla bağlantı kurulur. Başımız derde girer." Sertel, "Ben matbuat umum müdürlüğü yapmış insanım. Hangi yazının suç olacağını sen benden iyi mi bileceksin.", diye yanıtlar. "Eh" der Balıkçı, "tabii sen daha iyi bilirsin" Ve o öykü yayınlanır yayınlanmaz kızılca kıyamet kopar. Kendisi öyküyü "Mavi Sürgün" kitabında anlatmıştır. Dört asker bir cepheden başka bir cepheye giderlerken köylerinin yakınında trenden inerler. Köylerine uğrayacaklardır. Helallaşıp özlem gidereceklerdir. Bunlar elegeçerler ve idam edilirler. Öykü bu dört kişinin hapishanedeki son gecelerini anlatır. Cevat Şakir'in, önce halkı askerlik ve savaş aleyhine kışkırtma suçundan İstiklal Mahkemesi'nde idam edileceği söylenir. Fakat sonra üç yıllığına kalebent olarak Bodrum'a gönderilir. O güne kadar Bodrum adı pek duyulmamıştır. Ankara'dan yola çıkar. Aylar süren maceralı yolculuktan sonra Bodrum'a varır. Orayı görür görmez sever. Gene "Mavi Sürgün"ün bir yerinde anlattığı gibi: "Açılan kapı ona, gözüne ve gönlüne denizleri verir. Orada diz üstü çöker. Diz üstü çökmek onun için fırlamaktır, havalanmaktır ya da hızlanmaya hazırlıktır. Diz üstü çöken Cevat Şakir, Halikarnas Balıkçısı olarak ayağa kalkar.

Halikarnas Balıkçısı, torunu Cevat ile birlikte.

Halikarnas, Bodrum'un antik çağdaki adıdır. Ve bu ad özbeöz Anadolu dilindendir. Yani Grekçe ile ya da başka bir dille ilgisi yoktur. Halikarnassos, Anadolu'nun yerel dillerinden bir kent adıdır. "Balıkçı" da bir yerde onun geziş havesine akıllıları inandırabilecek bir gerekçe olsun diye konulmuştur.

Sonra Bodrum'da izler bırakır Balıkçı. Daha oradan iki yönü belirmeye başlar. Bunlardan biri, üzerine eğildiği konunun kısa zamanda hakimi oluşu. İkincisi de azmi.

Halikarnas Balıkçısı için Sabahattin Eyüboğlu der ki; "Eloğlu bahçeyi alır, çekirdek vermez. Balıkçı çekirdeği alır, bahçe verir." Bu söz bile az bence. Balıkçı çekirdek de almadan bahçe verdi. Daha doğrusu tüm Bodrum'u bahçe yaptı. Öyle bir bahçe ki o güne kadar duyulmamış, Türkiye'ye gelmemiş bitkileri, meyve ağaçlarını getirdi, dikti. Küçücük bir tohumdan yirmi yıl sonra bir dev, göklerde bulutun hayatını yaşayan, orman üstüne orman, koca ağaçlar çıkacağını daha tohumdan görüyordu.

Balıkçı tüm bunları hep başkaları için yetiştirdi. Hep halk için. O kadar ki kendisinin bir karış toprağı bile yoktu. Zaman zaman kaynanaşının bahçesinde, saksılar içinde çiçek yetiştirdi. Alıp yetiştirdiklerini başkalarına vereceğini, ya da dağa taşa, yola caddeye dikeceğini söylediği zaman da pek anlıyamıyordu onu kayınvalidesi ki, bazı geceler duvardan atlayıp hırsız gibi kendi yetiştirdiği çiçekleri başkasına verme keyfini tatmak zorunda kaldı.

—Balıkçı üç yıllık sürgününün 1,5 yılını Bodrumda, 1,5 yılını İstanbul'da geçirdikten sonra yeniden Bodrum'a gidiyor. Ama sonra İzmir'e geçiyor. Buradaki yaşantısı nasıldı?

—Bir çeyrek yüzyıl tutar Bodrum'daki yaşantısı. Kırklı yılların ikinci yarısında, o sırada Bodrum'da okul bulunmadığı için çocuklarının, 'sarıkızım' dediği İsmet'in, Aliye'nin, Suat'ın okul durumları dolayısıyla İzmir'e gelir. İzmir'de gazetecilik yapar, turist rehberliği yapar, konferanslar verir. Bu arada Halikarnas Balıkçısı'nın Türkiye'nin ilk turist rehberi ya da tercüman rehberi olduğunu görüyoruz. Balıkçı'nın rehbirliği belki de Balıkçı'yı Balıkçı yapan özelliklerinden biriydi. Çünkü Balıkçı sevdiği yerleri anlatmaya bayılırdı. Büyük bir coşkuyla büyük bir şiirle anlatırdı. Brüksel'deki Dünya Şairler Toplantısına da Türkiye'nin şairi olarak çağrıldığında, on beş dakika söz hakkı verildiğinde, o süre dolarken, bir çok konuşmacı kendi söz hakkını Balıkçı'nın lehine bıraktıklarını söylemişlerdir. Öyle zihinsel bir şehvetle, öyle coşkun bir içtenlikle anlatırdı ki, anlatmazdı, yaşardı, yaşatırdı.

Yetmişli yıllara girerken Balıkçı çökmeye başlamıştı. Fakat daha hâlâ azimle, inatla yazıyor, geziyor, anlatıyor, gezdiriyor, konuşuyordu. Bir gün Fransızlara Efes'i gezdirirken düşer bayılır. Kendine geldiği zaman, ölecektim neredeyse diye üzülmez. Haluk Durukal'a yazdığı mektupta şöyle anlatır: "Sözü kesmek acı oldu bana, altmış-yetmiş yaşında bir gençken günde yetmiş-seksen kilometreye yol demezken bugün ikiyüz metre yürüyünce durup dinlenmek zorunda kalıyorum." Doktorları dinlemez, onbeş gün sonra gene tura çıkar. Coşkuyla konuştuğu anda kendinden geçer. "Turistlerin önünde boylu boyunca uzanıp, bayılma skandalına irtikab ettim" diye anlatır.

Azmini gösteren ikinci bir olay: Balıkçı ölünceye kadar yazan bir insandı. Son günlerinde gittikçe daha az yazıyordu. Ve eline sık sık kramp giriyordu. Üstelik Balıkçı kanser olduğunu biliyordu. Hatta bizim onu teselli etmemiz gerekirken o bizi teselli ediyordu. Doktorlar, eline kramp girdiği zaman dinleneceksin, elini dinlendireceksin bir süre, birkaç gün diyorlardı. Oysa o mesajını vermeden gitmek istemediği için doktorları dinlemeden uğraşıyor, yazıyordu.

Eline kramp girdiği zaman o koruyacaksın, zorlamayacaksın, dinlendireceksin dedikleri kolunu masanın sağlam bir yerine kor, öbür koluyla, öbür yumruğuyla olanca gücüyle bir yumruk indirirdi. Krampı öyle çözer, yazmaya devam ederdi.

Balıkçı'nın kendi el yazısıyla yazılmış son iki kelimesi: "ve gökgürültüsü".. Son bir buçuk ayında bazı sözlerini dikte ettirdiği arkadaşım Mehmet Doğan bu iki sözcüğü şöyle değerlendirirdi: "Görüyorsunuz ya, Balıkçı'nın susuşu bile gökgürültüsüydü."

— Sayın Gökovalı, Halikarnas Balıkçısı birçok yazısında Eflatun'un idealist fikirlerine karşı çıkarak, diyalektiğin, materyalizmin babası Heraklit'i savundu. Ayrıca kitaplarında sözünü çok ettiği Anadolu uygarlığına sahip çıkışı da bir temele dayanıyor. Yani O, antik uygarlığı, o dönem içinde, diğer uygarlıklarla kıyaslayarak kabul ediyor. Neden Heraklit, neden Anadolu uygarlığı? Onun bu yönüne de ışık tutsak yararlı olur sanırım.

—Balıkçı bir kere Anadolu'nun, bugün üzerinde yaşadığımız toprakların çok eski çağlardan beri insan yerleşmesine sahne olduğunu ve insanın burada insan olduğunu söylüyordu. Ama bir Türk olduğu için, bir Anadolulu olduğu için değil. Bunlar Anadolu'da olduğu için. Nedir Anadolu'nun uygarlığa katkıları? Elbette saymakla bitmez. Ama Balıkçı'nın severek anlattığı birkaç ismi burada anabiliriz.

Homeros, her şeyden önce. Dünya ozanlarının babası, şiirin babası İzmirli. Sonra tarih diye bir bilim var. Ki bu bile adını Anadolulu bir yazarın kitabından almış. Bodrum'lu, Halikarnaslı Heredot kitabına "Historia" adını verdiği için, araştırmalar, incelemeler anlamına gelen bu söz, daha sonra tarih gibi koca bir bilim dalına ad olur.

Bilim, bilimce felsefe, Thales'e bağlanır. Aydınlık bir İonya kenti olan Milet'e. Milet'te Thales adlı biri başlatmıştır bunu. Bilimin doğum yeri Anadolu, babası bir Anadolulu. Fabl diyelim, hayvan masalları. Bu konuda da en eski ad Ezop. O da Amoriumlu, Anadolulu. Çok ilginçtir Ezop'un son yapılan araştırmalara göre Sivrihisar'ın Hortu köyünde doğduğu anlaşılmıştır. Yani Nasreddin Hoca'nın köyü.

Coğrafya dediğimiz bilim dalını ilk düşünenlerden Hekateios gene Miletli. Onu geliştiren Strabon Amasya'lı. Daha akla ne kadar sanat ve bilim dalı geliyorsa, tiyatro yazarlığı dışında diyeyim, çoğunun doğum yeri Anadolu.

Bir Herakleitos çıkıyor. Efesli. Bölgedeşimiz. O iki türlü anılır. Yani karanlık derler ona, kızardı Balıkçı. "Herakleitos'a karanlık diyenlerin kendileri karadır, çünkü kafaları karanlıktır" derdi. Herakleitos bugün diyalektiğin babası sayılır. O olaylar arasındaki uyumu, zıtlıkları görmüştü. Zıtların ilişkisini görmüştü." Bir yol çıkana göre yokuş, inene göre iniş" diyebilmişti. "Deniz en arık ve en berrak su, balıklar için içilebilir ve hayat verici, insanlar için içilmez ve yok edici" demişti. Güzelle çirkinin ikilemini görmüştü. Bu nedenle ona diyalektiğin babası, materyalizmin babası denir. Balıkçı onun öğretilerinden bugün için bir şey öğrenmedi belki ama onun birçok şeyi ilk kez düşünüp, ilk kez bazı şeylerin farkına vardığını sezdi.

TİYATRO

Tahir özçelik

Güncel oyun: KARAR 71

Cengiz Gündoğdu'nun ikinci oyunu "Karar 71", basındaki tiyatro sütunlarında epey değişik yorumlara, yargılara yol açtı. Öncelikle de konuya yaklaşımı yönünden. Özel konuşmalarda da öyle. Ve hemen herkes, körün dokunduğu fili tanımlaması gibi, adı geçen yapıtı salt bir yanıyla, 12 Mart olayını ve bu olayın önünde ardında bazı birimlerin tavrını ele alış biçimiyle değerlendiriyor da, bir dramatik birikim olarak, onun özüne gitme, içerdiği bildirinin tutarlı olup olmadığını araştırma gereksinimini kimse duymuyor.

Gündoğdu'nun ilk oyunu "Sapak"ı yine Burçin Oraloğlu'nun yönetmenliğinde ve onun da rol üstlendiği kadrodan izlediğimiz zaman, seyircinin büyük çoğunluğu gibi, biz de yanlış anlamıştık. Gerçi, tam ekseni üstüne yerleştirilebilmiş değildi, sahneye göre tasarlanmıştan çok, romana göre tasarlanmışa benziyordu. En başta kendi diyalektiğiyle çelişen yanları vardı. Sonra yazar-yönetmen-eleştirmen, üçlü bir açık oturum yaptık. Dinleyenlerin sorularına da verilen yanıtlarla "Sapak"ın yazılışı ve uygulanışındaki "esprit" daha iyi anlaşılmış oldu.

"Karar 71", gördüğümüz kadarıyla, böyle değil; konuyu gerçekçi açıdan, tutarlı bir mantıkla, maceracılığın üstüne üstüne giderek irdeliyor her şeyden önce. En azından yazar, kendi ideolojik tavrını dobra dobra ortaya koymayı deniyor. Seyircisini de bu tavırdan yana olmaya "çağırıyor."

Dikkat edilirse, "çağırıyor"u tırnak içine aldık; çünkü bazı kişilere göre, oyunu izleyenleri "zorlama" var. Oysa, gerek yazar, gerekse yönetmen, oyunun katılığa sürüklenmesini ellerinden geldiğince önlemeye çalışmışlar. Aslında yazar, oyun kişilerinden hangisi? "Yazıcı" mı, "Necip" mi, "Ferit" mi, "Bektaş" mı, "Seyfi" mi? Giderek yapıtın tümünü temellendiren "Resneli Niyazi" mi?

Önce yazarı bulalım, sonra saldırmak gerekiyorsa— saldıralım.

Yukarıda, "Karar 71"e ilişkin yargıların —genellikle— körlerin fili tanımlamasına benzetmiştik. Doğaldır böyle olması; çünkü, Necip'in de, Ferit'in de, Bektaş'ın da, Seyfi'nin de temsil ettikleri sol düşünce grupları ya da akımları, gerçekten doğru ve ortak bir teşhiste birleşebilmişler midir? Emperyalizme ve faşizme karşı verilen —verilecek— kavganın yöntemlerini bilimsel ilkelere bağlayabilmişler midir? Sol kampta da sosyalizmi, devrimciliği ancak iki ellerinin dokunarak edindiği sınırlı imaja göre biçimlendirip, sonra da yalnız bunun doğruluğuna inananlar yok mudur, olmamış mıdır?

Yazar Cengiz Gündoğdu, Resneli Niyazi beyin ağzından soruyor: "Ne yapmak istedik, ne oldu? Niçin?" Ve Bektaş Usta'nın ağzından yanıtlıyor: "Gençler doğru yolda, yanlış adım attılar!". Yazıcı ise, şöyle açıklıyor düşüncesini: "İlk adım, kiminle konuştuğumuzu ve kime güvenebileceğimizi bilmek için gerçek bir parti kurmak olmalıdır."

"Karar 71", onu kitleye aktaracak kadronun kimi üyelerince çizgisinden saptırılmak, içerdiği felsefeye ve öze aykırı bir yöne çekilmek istendi; bunda başarı sağlanamayınca "revizyonist", "pasifist" olmakla suçlandı. Üstelik, yapıta bu damgayı yapıştıranlardan birinin 12 Martzedelerden bir bayan sanatçı olmasına da şaşıyoruz.

Önemli olan, bir sanat üretiminin işlevini yerine getirip getiremediği, bu işlevini nasıl, hangi yoldan yerine getirdiği ya da getiremediği. Kolay yafta asanlar, TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in şu sözlerini dikkatle dinlemelidirler: "...O ağıtı dinleyen insanların yüreğinde zalimlere karşı bir hınç doğuyorsa ve onlar bundan sonra mücadeleye daha kararlı olarak girecekse, ağıt onlardaki sınıf duygularını kabarttıysa, devrimci bir mesaj ulaştırılmış demektir. Ama o ağıttan sonra insanlar pestil gibi yerlere serilecekse, kavgadan uzaklaşacaklarsa, mesaj yanlış bir şey götürüyor demektir." (Sanat ve Parti. Bora, Ocak 1979 sayısı)

Şehir Tiyatroları Fatih bölümünde sergilenen oyun, kapalı gişe oynuyor. Demek ki, TİKP Genel Başkanının yukarı aldığımız sözlerine uygun bir işlevi yerine getiriyor. Seyircinin doğru tepki verdiğine de bakarsak, demek ki, işlevini doğru olarak yerine getiriyor.

Sahneye uzun ve ayrıntılı bir çalışma sonucu, sindirile sindirile çıkarılmış bir oyun "Karar 71." Dengeler iyi hesaplanmış; oyunun dinamiğine uygun bir tempo sağlanmış. Yazarla yönetmen arasında kurulan diyalog sonucu, fazlalıklar atılmış, yabancılaştırma yönteminden yararlanmada aşırılığa gidilmemiş. Özellikle, olayların dışında kalmayı ve gazel okumayı seven "Yangeldimci" tipiyle "Karar 71", toplumun bu kesimini de ustalıkla tanıtmayı başarmış.

Kalabalık oyun kadrosu, ekip oyunculuğu kurallarını çiğnemeden, canlı, doyurucu, inandırıcı kompozisyonlar çıkarıyor. Gençler grubunun da rollerine bilinçle ve uyumla asıldıklarını görmekteyiz.

Aydoğmuş'un değişik düzeylerde uyguladığı sahne düzeni de yapıta derinlik kazandırmış.

Karar, seyircinin!

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Kaçırılmayacak bir belgesel

Doğa ve İnsan

18.50

Amerikalı bitki bilimci David Bellamy'nin yazdığı ve ilginç görüntülerle sunduğu belgesel, dünyada insan ve canlıların doğal çevre ile uyumunu inceliyor. Bellamy konuya botanik açısından bakıyor. Enerji ağının temelini oluşturan bitkiler olmadan dünyanın bomboş bir gezegen olacağı görüşünü işleyen Bellamy, Amazon ormanlarında Afrika'da, Peru'da, Brunei'de, Yeni Zellanda'da, Ekvator'da, Kanada'da, Assam ormanında canlılar üzerine yaptığı araştırmayı sergiliyor. Bugün izleyeceğimiz ilk bölümün adı Yeşil Hayat Kaynağı. Amazon bölgesinde yaşayan insanların doğaya bağımlılığı, güneş ışığının tüm yaşamı nasıl etkilediği sergilenecek.

Doğa-insan ilişkisini botanik açıdan inceleyen bitki bilimci David Bellamy ilginç görüntülerle tezini savunuyor.

21.10

Son anda yine film değişti

Kader Bağlayınca

Yönetmen: Orhan Aksoy
Oyuncular: Tarık Akan, Gülşen Bubikoğlu

Anadolu kadınının sorununu dile getiren Kuma filminden bir sahne. Ama bu gece Kuma gösterilmeyecek de, yerine sanki gazinolar ülkesinde yaşıyormuşuz gibi bir gazino filmi daha getirilecek.

Zeynep (Gülşen Bubikoğlu) gazinoda çiçek satarak, Murat (Tarık Akan) fotoğraf çekerek geçimlerini sağlayan iki gençtir. Zeynep ve Murat tabii ki birbirlerini sevmektedirler. Ancak gazinocular arasında çıkan olaylar nedeniyle birleşmeleri mümkün olmamaktadır. Olaylar sürer gider.

ELEŞTİRİ

Bu kaçıncı gazino filmidir seyredeceğimiz? Sanki Türkiye'de gazinosuz hiç bir film çevrilmemiştir ya da TV yöneticilerinin gazinolu filmlere karşı özel bir ilgisi var.

Soruyor ve cevap bekliyoruz. Atıf Yılmaz'ın yönettiği, Fatma Girik'in başrolde oynadığı Kuma filmi neden son anda kaldırıldı ve yerine yine malum konulu bir film getirildi? Nedeni nedir, teknik bir neden midir, siyasi bir neden midir? Açıklama bekliyoruz. Kuma filminin başına bir felaket geldiyse film yandıysa açıklayın. Başka bir nedeni varsa onu açıklayın. Ama artık birşeyler açıklayın. Kimsenin milyonlarca kişiyi enayi yerine koymaya hakkı yok.

TV seyircisi ne diyor?

ÇOCUKLARINIZI YATIRIN DEMEK KOLAY

On yaşında bir çocuğumuz var. Televizyonun belki de en sabırlı izleyicilerindendir. Açılışından kapanışına kadar bütün programları izler. Uykudan önce programını seyrettikten sonra ne kadar zorlasak onu yatırmak mümkün olmuyor. Bazı programlar üzerine anlaşmalar yapıyoruz. Onun ilgisini çeken sevdiği programlar için yatma zamanını erteliyoruz.

Ama salı gecesi bu mümkün olmadı. Bu çocuklara göre bir film değil dedikçe o daha çok merak etti. Zorla yatırma düşüncesinde de olmadığımız için çaresiz filmi beraber seyrettik. Sonuç: Tabii gece yalnız yatamadı. Şimdi kediler hakkında soru soruyor hep.

Milyonlara seslenen televizyonu ellerinde tutan yöneticiler acaba bu korku filmini satın alırken çocuklarımızı ve yaşlıları hiç düşündüler mi?

İstanbul'dan Ahmet Yener

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 17

İnsan insan kardeşini kurşuna mı dizer?

—Ya gelmezsem Tyler?

—Vururum.

Çılgın bir kahkaha sağnağı boşandı Nathaniel'in gırtlağından. Ormanda, ağaçlardan ağaçlara çarparak yankılanıp tükendi.

—Eskiden böyle konuşmazdın Con Tyler. Beni vuracağını değil, benim yüzümden kendini vuracağını söylerdin.

Kahya ile karısı, o durumda bile, büyük bir şaşkınlığa uğradılar. Kafalarına sanki odun yemiş gibi sersemlediler.

Kızın nişanlısı Templar'da hiç bir tepki görülmedi. Ya duymamıştı, ya da duydukları beynine işlememişti. Taştan yontuluğunu sürdürmekteydi.

—Hadi gel!

Sığır çobanı çağırıyor ve kızları —güzel kızları— gidiyordu. Giderken kıkırdıyordu hâlâ. Belki cilvesiydi bu onun, belki ailesini kurtarma umudu, belki de kafa tutuşu.

Çukura girdiler. Çukur, orta boylu birini ancak dizlerine değin saklayabilir bir çukurdu. Gerisini görmek olanaklıydı; eğer, tabii, bakılacak olursa.

Kahya bir-iki adım attı atmadı, Tyler başını kaldırıp tabancayı göstererek:

—Kimse yerinden kıpırdamasın, dedi.

Seymour büyük bir merakla ablasını izliyordu. Onun, üzerindekileri hırslı hırslı çıkarışını seyrediyordu.

Seymour'un ablasının çıkardıklarını yere serdi Tyler. Ablası yarı çıplak kalınca ablasını kucakladı ve giysilerinin üzerine yatırdı.

Annesi, usulca:

—Seymour, ayıp, sen arkanı dön.. dedi.

Seymour kabul etmedi:

—Neden? Siz bakıyorsunuz, ben de bakayım. Herif ablama ne yapacak, öğrenmiş olurum.

Ve kendi çapında, öğreneceğini öğrendi. Herif, tavuğun üzerindeki çiftlik horozu gibiydi. Tavuk ilkin ölü tavuk gibiydi. Derken onda bir canlanma, horozun gagalamalarına karşılık verme görüldü. Kanatlarını —kollarını— horozun boynuna dolamıştı. Gaga gagaya geldiler. Bu sırada:

—Nasıl beklettin, nasıl özlemiştim.. diye soluyordu.

Biraz sonra horoz kalktı, doğruldu.

Silkinerek tavuk da kalktı giyindi.

Çukurdan çıktılar.

Ablasına:

—Sen yerine dön Nathaniel.. dedi horoz-adam.

—Gene mi fotoğraf?

—Hayır, başka bir şey.

Ablası, birden:

—Aaa.. ama bu olmaz Tyler! diye bağırdı.

Otomatik tabanca adamın elindeydi gene. Seymour onu ancak görebildi. Ancak ablasının *"A.. ama bu olmaz Tyler!"* diyen bağırtısını işitebildi. Çukurdaki olaydan sonra hâlâ dikliğini koruyan apış arasına patlama sonucu gelen çekirdekle sarsıldı, yıkıldı. Gerisini ne görebildi, ne duyabildi.

Con Tyler, kahyayı ve tüm ailesini kurşuna dizdi.

KORO

Memi havada kendi yörüngesin çizer.
İnsan insan kardeşin kurşuna mı dizer
El ki titremez, vicdan ne zaman titrer
Adı gibi kendi de batası Con Tyler
Tanrının cezası Con Tyler
İnsanlık karası Con Tyler.

Üç avcının o sıralarda yukardan ormandan inmeleri tamamiyle rastlantıdır. Çünkü silah sesi duymamışlardı. Ancak, bir adam, yerlerde yatan yarı-çıplak insanlara birşeyler yapıyordu. Yaklaşınca dehşete kapıldılar. Arada silahlı çatışma başladı. Con Tyler bu avcılardan da ikisini öldürmüş, ama birini elinden kaçırmıştı. Canını zor kurtaran adam, kaçarken onun atını kullanmış, Houston yönüne at koştururken, orman içinden atılan kurşunlarla omzundan, dizinden vurulmuştu. Sonradan iş iyi kötü anlaşıldı; Con Tyler, kendini güvenlik altına alarak, orman içine iki adamını gözcü koymuştu.

Beiden aşağıları soyulmuş ölülerin durumları kalemle yazılır, dille anlatılır gibi değildi. Sığır çobanı, otomatik tabancayla tarayarak öldürdüğü kadınların önlerine, erkeklerin arkalarına sivri ağaç parçaları çakmıştı. Avcılar sıra Seymour'dayken yetişmişlerdi.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

12 Mart öncesi gençlik mücadelesi ve saptırma çabaları

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE 12 MART EYLEMCİLERİ ANLATIYOR İkinci bölüm 3

Kışkırtmalar başıbozuk gruplara dayanarak yaygınlaştırılıyordu

● Konya'da AP'li Fevzi Halıcı'nın Turizm Derneğinde faşistler üslenmişti. Nahit Tören bu dernekten maaş alıyor ve "Bir uzlaşma yaptım" diyerek durumu açıklıyordu

GENÇLİK içinde 1970 yılında ortaya çıkan bazı başıbozuk grupların faaliyetleri kışkırtıcı ajanlar için son derece elverişli bir ortam yaratıyordu. Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın İstanbul'daki durumu şöyle anlatıyor:

"Sarı Erol, İstanbul Teknik Üniversitesinde tam maceracıların etkin olmaya başladıkları bir sırada ortaya çıktı. Teknik Üniversitede bizim kongreyi kaybetmemizden sonra, bu gruplar yemekhanenin odalarına yerleştiler. Sarı Erol o sırada geldi üniversiteye, devamlı saldırı halindeydi. Bir akşam nöbet tutulurken, ateş açtılar. Spor yapan iki çocuğu vurdular. Yurdun koridorlarında bomba patlattılar. Sınıflarda bile bomba patlatmaya başladılar.

"Sonra bu Sarı Erol'un Adana'da işkenceciler arasında sesini tanıyanlar oldu. Sıkıyönetim döneminde gözaltına alınmamıştı. Şimdi ne yaptığı da bilinmiyor. Aslında o sırada böyle provokatör gruplar vardı. Birbirlerinden haberdarlardı, birbirlerini koruyorlardı. Sarı Erol, Veysel, Nahit Tören, Sami gibi.

"O zamanki keskin devrimcilerden biri daha sonra MC döneminde Tariş'te basın sözcülüğü yaptı. Bunlar her toplantıda silah çeken, ortalığı karıştıran adamlardı. Dev-Genç toplantıları olsun, talebe cemiyetlerinin toplantıları olsun hemen silahı çekip özellikle devrimci arkadaşlara saldırırlardı. Teknik Üniversite Kongresinde Mustafa Zülkadiroğlu ateş etti. Arkadaşlar silahını elinden aldılar. Sonra Nahit Tören ile yine bunlardan biri, yukarda yüzlerce kişi içinde ateş açtılar. Nahit bayağı üzerimize ateş açardı. Bir defasında silahı Doğu'ya yöneltti. Biri eline vurdu, mermi havaya gitti. Bunlar işleri güçleri olay çıkarmak olan serseri güruhuydu."

Doğu Perinçek anlatıyor:

"Nahit Tören'in polis olduğunu bana bizzat Deniz Gezmiş'in kendisi söyledi. 1969 sonlarında ben, Atilla Sarp, Deniz Gezmiş, Cihan Alptekin, Ömer Özerturgut ve Tarik Almaç'ın bulunduğu bir toplantıda polis olduğu için Nahit'i tecrit etme kararı aldık. Ama ondan sonra Nahit'i Dev-Genç yönetimine soktular. Biz bunun hakkında deliller topladık.

"Faşistlerin öldürdüğü vurtsever savcı Doğan Öz o sıralar Konya Savcısıydı. Bana Nahit Tören'in polis olduğunu söylemişti. O sırada şöyle bir olay da oldu: Bir miting yapılacaktı. Beş kişilik Tertip Komitesinin içinde Nahit Tören de vardı. Bu hariç Tertip Komitesi üyelerinin tümü tutuklanmıştı.

"Konya'da ünlü AP'li Fevzi Halıcı'nın kardeşi Mehdi Halıcı'nın başında bulunduğu Turizm Derneğinde faşistler yuvalanmıştı. Nahit Tören bu dernekten ayda 300 lira alıyordu. Ben, 'Sen nasıl faşistlerden para alırsın, neden sana para veriyorlar' diye sordum. 'Ailem kötü durumdaydı, onlarla böyle bir uzlaşma yaptım' şeklinde cevap verdi. Biz onun Konya'da bazı bilgileri polise verdiğini tespit ettik."

Polis ajanlarının, maceracı eylemlerden nasıl yararlandığı ve nasıl onların arasına karıştığını Hasan Yalçın şöyle anlatıyor:

"Bu arada ilginç rakamlar var. Teknik Üniversitede örneğin bir Elektrik Fakültesi Dernek Kongresi 400 kişiyle falan yapılırdı. 800 mevcudu vardı, en az 400 kişi olurdu. Bunlar vönetime geldi, kongreler 18 kişiyle yapılır oldu. 9'u maceracılar, 9'u bizim arkadaş. Tabii kavga, gürültüyle bitiyordu. Gökalp Erenlerin gelmesiyle kitle eylemi söndü. Sarı Erollar da bunların arasına karıştı. En fazla provokasyon yapan adamlar, hatalı görüşleri yüzünden onların en makbul adamları oldular. Uyarılar da tabii ki dikkate alınmadı. DÖB'lüler Teknik Üniversiteye geldi bir gün. IBM makinesini çuvala koymuş götürüyorlardı. Satıp silah alacaklarmış. Biz engel olduk. Öyle şeyler yapıyorlardı ki, tam Sarı Erol'ların vararlanacağı işler."

1969 yılı Şubatında İstanbul Üniversitesi'ni basan sağcı grup. O yıllarda AP iktidarı mürteci, gerici grupları örgütleyerek gençlik hareketinin üzerine salmıştı. Bu yolla gençliği bölünmüş gibi göstermeye çalışan iktidar, zorbalık yöntemlerine hız vermişti. Çeşitli yerlerden toplanan gericiler biraraya getiriliyor ve kışkırtılarak Üniversiteye saldırtılıyordu. Resimde görülen kalabalığın, bir kısmı basında "sağcı gençler" olarak adlandırılması ayrıca ilginçti. Bu gibi baskılar devrimci gençlik içinde maceracı eğilimleri körükledi.

● Polis, maceracılığın yarattığı ortamdan yararlanıyor, gençliği bölüyor, sol içinde şiddet uygulanmasını kışkırtıyordu

İstanbul Teknik Üniversitesinde sağa sola ateş açan Sarı Erol sürekli kargaşalık yaratıyordu

Nahit Tören, Konya'da faşistlerin üslendiği dernekten maaş aldığı günlerde, en hızlı bireysel terör eylemlerini gerçekleştiriyordu.

●

Mustafa Zülkadiroğlu, İTÜ'deki toplantıda ateş ederek kargaşa çıkarmıştı.

Kışkırtıcı ajanların yararlandığı ortam

12 Mart döneminde THKP-C davasında yargılanacak olan İlkay Demir, İstanbul'da maceracılığın gelişmesini şöyle dile getiriyor:

"1969/70 ders yılı başında en geniş gençlik kitlesi Dev-Genç etrafında toplanmışken, ders yılı sonunda Dev-Gençliler bir avuç, kitleden kopmuş "profesyonel devrimci" adlı asalaklara dönüşmüşlerdi. Ben İstanbul açısından bu durumu değerlendiriyorum.

"69/70'lerden sonra ortaya çıkan, okulundan, ailesinden, mahallesinden, halktan, mesleğinden soyutlanmış eli sopalı ya da tabancalı sözde militan tipi ile kıyıslanınca, Tıp Halk Sağlığı Derneğinde çalışıp, gecekondu mahallelerinde aşı çalışmalarına katılan; gençleri teşvik edip yönlendirmeye çalışan, onlarla yoğun bağını sürdüren bir Devrimci Gençlik Derneği üyesi çok daha doğru yoldaydı bence.

"Bu ders yılı sonuna geldiğinde halkla olan, gençlik kitlesiyle olan bağlar kopmuş, geniş öğrenci kitlesi terkedilmiş, siyasi mücadele ile akademik ve mesleki mücadele arasında yüksek bir duvar örülmüş, Dev-Genç İTÜ Gümüşsuyu kantininde toplanmış şekilsiz ve görevsiz bir sözde militanlar topluluğuna dönüşmüştü."

İlkay Demir Dev-Genç'teki değişmeyi anlatmayı sürdürüyor:

"İkinci ve daha önemli bir değişme de, demokratik ve siyasi mücadelenin kitlevi yapısını yitirmesi oldu. Bir önceki yıl eylemlere, kitleden biri olarak katılmış Dev-Genç önde gelenleri (100-200 kişi), artık elinde silahı olmayan, bütün bağlarını koparıp İTÜ Gümüşsuyu kantinine 24 saatini hasretmeyen devrimci gençleri hor görüyorlar, itiyorlardı.

"Okullarda artan faşist saldırılara karşı (bugünle kıyaslanmayacak kadar küçük çapta ve kitleden kopuktu faşistler, geniş öğrenci kitlesi ise faşistlere karşı mücadeleye katılmak isteğindeydi) geniş kitleleri seferber etmek yerine 5-10 kişinin düellosu geçirildi. Sözde, öğrenciler 'korunuyor'du.

"Geniş kitlenin kendiliğinden katıldığı en büyük anfilere sığmayan forumlar yerine, giderek, forum yapılan salonun bulunduğu okuldaki öğrencilerin zorla foruma sokulduğu, öteki katılanların ise Dev-Gençliler olduğu forumlar başladı.

"Artık forumlarda aklına esen havaya bir iki el silah sıkarak topluluğu ajite ediyor, geniş öğrenci kitlesi kaçırılıyordu.

"Sonra foruma katılanlar sokağa dökülüyor, bu arada büyük bir kısmı da sokak aralarına sapıp ayrıldığından, geriye kalan 500 kişi gidip yakındaki bir yerleri taşlayıp, dağılıyordu. Kitle katılması gibi bir kaygı bile yoktu. O kadar ki, geriye kalan 500 kişi bile olmuyordu, çünkü polis yetişmeden taşlama bitirilsin diye yürünmüyor, koşuluyordu!

"İstanbul Dev-Genç'te 69/70 ders yılında hızla gelişen bir başka zaaf, işçilerin ve köylülerin mücadelesine ilgisizlikti. Bu yöndeki çabalar Bölge Yürütme ve özellikle Mustafa Gürkan ekibi tarafından sistematik olarak baltalandı. İşçiler arasında çalışalım dendiği zaman, Gürkan açıkça alay ediyor, işçilerden iş çıkmaz diyordu. 70 baharında okullar kapanınca, yaz mevsiminde memleketlerine gidecek olan öğrencilerle konuşulmasını, Anadolu'daki gençlik ve halk hareketleriyle yakın bağlar kurulmasını, gidecek gençlerle toplantı yapılmasını talep ettik. Bize toplayabilirseniz konuşuruz dendi. Topladık. Genç öğrenciler istekli ve heyecanlıydı. Ancak Bölge Yürütme işi alaya aldı, köstekledi. Bu çabamız da başarısız kaldı."

1970 yılında, Dev-Genç İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanlığına seçilen Ömer Güven, çeşitli kaba kuvvet uygulamaları konusunda şunları anlatıyor:

"Aydınlık bölünmüş, Doğu Perinçek ve arkadaşları bir yanda, Mihri Belli'yle Mahir Çayan öte yanda saf tutmuştu. İlkesiz Birlik Cephesi olarak nitelendirilen Mihri-Mahir grupları aralarında büyük görüş ayrılıkları olmasına rağmen, Doğu Perinçek'in önderliğindeki Proleter Devrimci Aydınlık'a karşı büyük bir kaba kuvvet gösterisine girişmişlerdi.

"Bölünmeden sonra, Dev-Genç'te yapılan birçok tartışma toplantısında Proleter Devrimci Aydınlık'tan arkadaşların fikir mücadelesini esas alan tutumuna karşın, biz ilkesiz birlikçiler kaba kuvveti esas alıyorduk. Bu konuda yaşadığımız birkaç örnek vermek istiyorum:

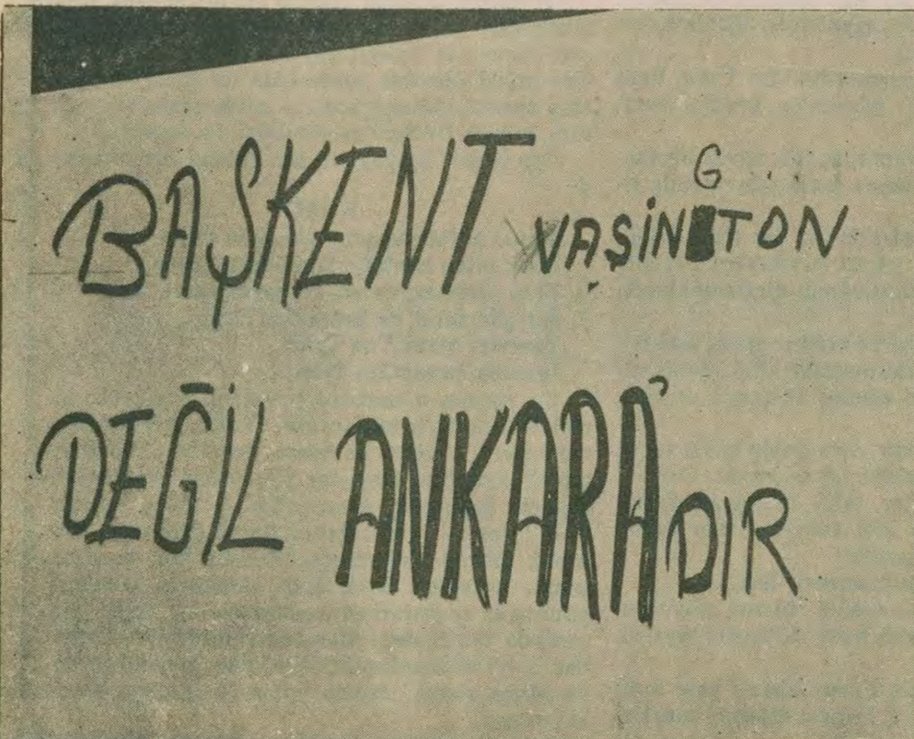
"1969 sonu ve 1970 başında PDA'dan Şahin Alpay, Sovyet sosyal-emperyalizmi konusunda İTÜ'de Gümüşsuyu binasında tartışmalı bir konferans veriyordu. Biz, konuşmacının ortaya koyduğu birçok meseleyi gürültü ve bağrışmalarla bastırıyorduk. Hatta içimizden biri tabancasını çekip havaya bir-iki el ateş etmişti. Birçok toplantıda PDA'cılar konuşurken onları kuru gürültüyle bastırıyorduk.

"Bir diğer örnek 1970 Dev-Genç Ekim Kurultayıdır. Bu Kurultayda Doğu Perinçek kürsüde konuşur ve savunduğumuz görüşleri eleştirirken birçoğumuz oturduğumuz yerden gürültü çıkararak onu susturmaya çalıştık. Bizim seçtiğimiz Divan Başkanı Yusuf Küpeli, Doğu Perinçek tam Sovyet sosyal-emperyalizmi konusuna geçerken, elinden mikrofonu zorla almaya çalıştı.

"Bu saldırılar, yalnızca fikir mücadelesinin yerine konmaya çalışılmıyordu. Siyasi çalışmanın da yerine konulmaya başlamıştı. 1969 yılından itibaren yoğunlaşan faşist teröre karşı, adam dövmek, yol kesmek ve kaba kuvvete dayanmak eğilimi saflarımızda daha çok itibar görmeye başlamıştı. Yumruğu en kuvvetli olanın en iyi militan olabileceğini sanmaya başlamıştık. Bunun sonucu olarak, Dev-Genç'in kendi kitlesinden de uzaklaşmaya başlamıştık. 1971'e girdiğimizde, kitlesinden kopmuş bir avuç kaba kuvvet taraftarı ile başbaşa kalmıştık."

İşte böyle bir ortam polis ajanlarının yeşermesi için en elverişli imkanları sağlıyordu. Hükümetin baskısı, faşist saldırılar, Guevera-Marighella teorilerinin etkisiyle birleşince kitle hareketinin gerilediği şartlarda maceracılık da boy vermeye başlamış, kışkırtıcı ajanlar bir yandan bu eğilimi körüklerken, bir yandan da bunlardan sonuna kadar yararlanmıştı.

Yarın: Üniversiteye esrar sokan polis

"Başkent Washington değil Ankara'dır." İstanbul Üniversitesinin duvarlarına yazılan bu slogan o dönemki gençlik mücadelesinin ne kadar haklı bir temele dayandığını ve anarşiyle ilgili olmadığını gözler önüne seriyordu. 1970 öncesi gençlik mücadelesi yurtseverdi. Yurdun bağımsızlığı ve esenliği için mücadele eden gençler her türlü dış baskıya, müdahaleye karşıydılar. Gençlik mücadelesi Türkiye'nin bağrından doğmuştu ve Türkiye halkının evlatları tarafından yürütülüyordu.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Can güvensizliği

Okullarda can güvenliğinin bir türlü sağlanamaması üzerine bazı yerlerde bazı yöneticiler yaratıcılık gösterip ilginç yöntemler buluyorlar.

Ankara'nın Sulakyurt ilçesinin Lisesinde de böyle bir yöntem bulunmuş.

Sağcı öğretmenler azınlıkta olduğundan sadece pazartesi ve salı günleri ders veriyorlar. Bu günlerde solcu öğretmenlerin dersi yok. Böylece sağcıların can güvenliği sağlanıyor. Haftanın geri kalan üç gününde ise solcu öğretmenler ders veriyor. O günlerde de sağcıların dersi yok.

Buraya kadar iyi diyelim.

Ama okulun bir İngilizce öğretmeni var. Tek kişi olduğundan hergün ders vermesi gerekiyor. Onun can güvenliği nasıl sağlanacak? Bir tek yolu var: Pazartesi-salı günleri sağcı görünecek, çarşamba perşembe, cuma günleri ise solcu!

***

Benzer bir uygulama daha önce Hacettepe Üniversitesinde vardı. Hâlâ uygulanıp uygulanmadığını bilmiyorum.

Can güvenliği nedeniyle, bir bölümde iki kapı açmışlar. Birinden sağcı öğrenciler giriyor, ötekinden solcular. İkisinin kapısında da polis bekliyor.

Bu uygulamanın yeni başladığı günlerde durumdan haberi olmayan bir öğrenci bir kapının önüne gelir içeri girmek istediğinde polis tarafından durdurulur:

– Hemşerin, sağcı mısın solcu mu?

Öğrenci bu soru karşısında şaşırarak cevap veriyor:

– İkisinden de değilim.

Beklemediği bu cevap karşısında ne yapacağını bilemeyen polis, bu sağcı mı solcu mu olduğu belli olmayan öğrenciye çıkışıyor:

–Çabuk git, bir derneğe kaydını yaptır. Bir de senin için kapı açtırmayalım!

***

Bakarsınız halkın can güvenliğini bir türlü sağlayamayan hükümetler de bu uygulamaları görüp örnek almaya kalkışırlar.

Bir zamanlar otolar için uygulamak istedikleri tek-çift plaka yöntemini insanlara da getirmeyi düşünürler. Birgün sağ teröristler sokağa çıkacak, bir gün "sol" teröristler.

Peki ama o zaman halk hangi gün sokağa çıkacak?

Sulakyurt Lisesindeki İngilizce öğretmeni gibi, birgün sağcı, bir gün solcu mu görünmeye çalışacak?

Televizyonda bugün

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKSAMA DOĞRU

18.00 HABERLER

18.05 SINAVA DOĞRU

18.50 DOĞA VE İNSAN

"Yaşadığımız Dünya" türünde yeni bir bilim dizisi (Geniş haber 7. sayfada)

19.30 İNANÇ DÜNYASI

Program Kuran'ı Kerim En'am süresi 48-55 ayetlerinin Celal Kekik tarafından okunmasıyla baslıyor.

20.00 HABERLER

20.40 MÜZİK

Türk Halk Müziği toplu programında Burdur Aziziye Halk Oyunları ekibinin eşliğinde İzmir Radyosu Türk Halk Müziği Korosundan Ege türküleri söylenecek.

21.10 TV'DE TÜRK SİNEMASI

Yönetmenliğini Atıf Yılmaz'ın yaptığı ve başlıca rollerini Fatma Girik, Hakan Balamir'in paylaştıkları "KUMA" adlı film oynayacak. (Geniş haber 7. sayfada)

22.40 DIŞ KAYNAKLI MÜZİK

Programda Al Martino ekrana gelecek.

23.05 HABERLER